

JAARVERSLAG 1988

**MAATSCHAPPIJ
VOOR HET
INTERCOMMUNAAL VERVOER
TE ANTWERPEN**

**JAARVERSLAG
1988**

**Verslag van de
Raad van Bestuur
aan de
Algemene Vergadering
van de
Aandeelhouders
op
26 mei 1989**

Mevrouwen,
Mijne Heren,

Wij hebben de eer U, ingevolge de bepalingen van artikel 34 der statuten, ons verslag over de werkzaamheden tijdens het jaar 1988, alsmede de jaarrekening betreffende het op 31 december afgesloten boekjaar, ter goedkeuring voor te leggen.

**SAMENSTELLING
VAN DE
RAAD VAN BESTUUR
HET DIRECTIECOMITE
EN HET COLLEGE
VAN COMMISSARISSSEN
OP
31 DECEMBER 1988**

RAAD VAN BESTUUR

HH. M. WELLENS	<i>Voorzitter</i>
E. BEYSEN	<i>Vice-Voorzitter</i>
A. BLONDE	<i>Bestuurder-Directeur-Generaal</i>
J. DE REY	
E. MANNAERT	
E. TAVERNIERS	
J. WIJNINCKX	<i>Bestuurders, Vertegenwoordigers van de Staat</i>
P. VAN DEN BROEK	<i>Bestuurder, Vertegenwoordiger van de Provincie</i>
B. GIJS	
G. NEEL	<i>Bestuurders, Vertegenwoordigers van de Stad Antwerpen en de Gemeente Mortsel</i>
M. SCHOETERS	
L. VANHORENBEECK	<i>Bestuurders, Vertegenwoordigers van het personeel</i>
M. MAGDALEIJNS	<i>Regeringscommissaris</i>
P. CATTRYSSSE	<i>Opdrachtgelastigde van de Regering</i>
P. BAUSMANS	<i>Afgevaardigde van de Minister van Begroting</i>

DIRECTIECOMITE

HH. M. WELLENS

Voorzitter

E. BEYSEN

Vice-Voorzitter

A. BLONDE

Bestuurder-Directeur-Generaal

J. DE REY

J. WIJNINCKX

Bestuurders, Vertegenwoordigers van de Staat

M. SCHOETERS

L. VANHORENBEECK

Bestuurders, Vertegenwoordigers van het personeel

M. MAGDALEIJNS

Regeringscommissaris

P. CATTRYSSE

Opdrachtgelastigde van de Regering

P. BAUSMANS

Afgevaardigde van de Minister van Begroting

**COLLEGE VAN
COMMISSARISSEN**

HH. C. PUTSEYS

G. FREDERIX

L. VAN BEIRENDONCK

BEDRIJFSREVISOR

H. B. CALLENS

Raad van Bestuur

Directiecomité

College van Commissarissen

Bedrijfsrevisor

1. RAAD VAN BESTUUR

Na de vele veranderingen in 1987, onderging de samenstelling van de Raad geen enkele wijziging in 1988.

Bij Koninklijk Besluit van 8 maart 1988 werden de nieuwe statuten van de maatschappij, ingaande op 1 maart 1988, vastgesteld.

De wettelijke basis vormde het Koninklijk Besluit nr. 525 van 31 maart 1987.

De duurtijd van de maatschappij werd onbepaald, het aantal bestuurders teruggebracht tot 12, het aantal vergaderingen beperkt tot 6 per jaar. De bevoegdheid van de Raad werd herbepaald. Zo kan de Raad met de bevoegde Minister een beheerskontraat in verband met de doelstellingen van de maatschappij afsluiten.

Bij Koninklijk Besluit van 18 augustus 1988 werden de aan de maatschappij verleende concessies en machtigingen voor onbeperkte duur verlengd.

In de regeringsverklaring van 2 mei 1988 werd inmiddels aangekondigd dat de Regering in het kader van de staatshervorming de bevoegdheid over het stads- en streekvervoer wenste over te dragen naar de Gewesten.

Deze ingrijpende wijziging werd vastgelegd bij wet van 8 augustus 1988 tot hervorming van de instellingen, doch de concrete realisatie bleef vooralsnog uit, gezien de noodzakelijke financiering van de Gewesten slechts zijn wettelijk beslag kreeg bij de bijzondere wet van 16 januari 1989.

De Raad vergaderde 7 maal in 1988.

Vanzelfsprekend ging zeer de aandacht naar de ontwikkeling van de maatschappij. Het oprichten van een gewestelijke maatschappij voor de regio Antwerpen, rechtstreeks afhankelijk van het Gemeenschapsministerie van Openbare Werken en Verkeer, geniet daarbij de voorkeur.

Inzake de uitbouw van de infrastructuur diende de Raad zeer sterk aan te dringen bij de Hogere Overheid voor de goedkeuring van de ingediende voorstellen en de nodige financiering ervan, opdat de openstelling van de premetroverbinding Linkeroever - Groenplaats in het voorjaar 1990 mogelijk blijft.

De exploitatie zelf werd niet uit het oog verloren. Zo wordt de aanpassing van de PCC-tramrijtuigen voor de premetro-exploitatie en de centrale persluchtvoorziening en voorverwarming van de autobussen voorzien.

Om beter de reizigersbehoeften aan vervoer te kunnen inschatten, werd een lijnenherstructureringsstudie opgevat.

2. DIRECTIECOMITE

Ook het Directiecomité werd in 1988 in zijn samenstelling niet gewijzigd.

De nieuwe statuten van de maatschappij voorzien een Directiecomité bestaande uit 5 leden + 2 leden met adviserende bevoegdheid. Het Comité verkrijgt de hoge directiebevoegdheid in het bestuur van de maatschappij.

Het Comité vergaderde 11 maal in 1988 en nam binnen het kader van zijn nieuwe bevoegdheden, zowel inzake investeringen als inzake exploitatie, een aantal beslissingen die later aan de Raad werden medegedeeld.

3. COLLEGE VAN COMMISSARISSEN

De Algemene Vergadering van 27 mei 1988 benoemde de heren C. PUTSEYS, G. FREDERIX en L. VAN BEIRENDONCK opnieuw als Commissarissen voor een periode eindigend bij de Algemene Vergadering van 1989.

Het College vervulde zijn opdracht met plichtsbewustzijn. Het werkte mee aan de voorbereiding van de nieuwe voorstelling van de exploitatierekening overeenkomstig de nieuwe statuten.

4. REGERINGSCOMMISSARIS OPDRACHTGELASTIGDE VAN DE REGERING AFGEVAARDIGDE VAN DE MINISTER VAN BEGROTING

Bij Ministerieel Besluit van 2 augustus 1988 werd de heer P. CATTRYSSE aangesteld als Opdrachtgelastigde van de Regering ter vervanging van de heer H. BAEL. Beiden vervulden hun opdracht nauwgezet.

Gedurende het jaar 1988 bleven de heren M. MAGDALEIJNS en P. BAUSMANS eveneens hun taak als Regeringscommissaris en Afgevaardigde van de Minister van Begroting met zorg waarnemen.

5. BEDRIJFSREVISOR

De heer B. CALLENS onderzocht als bedrijfsrevisor in 1988 zeer zorgvuldig de voorgelegde rekeningen. Tot algehele tevredenheid van de Ondernemingsraad kon hij de door hem gecertificeerde jaarrekening toelichten op de bijzondere vergadering van deze raad.

M.I.V.A. hield rekening met de opmerkingen van de heer bedrijfsrevisor.

Algemene beschouwingen

In 1988 werd het 25-jarig bestaan van de maatschappij op sobere wijze herdacht, gezien de budgettaire beperkingen.

In het kader van deze herdenking werd aan het personeel en hun familie de gelegenheid geboden als eerste de premetro tunnel onder de Schelde te verkennen.

Bijzonder aangenaam en feestelijk was het voor personeel en M.I.V.A. dat de Heer Jean-Luc DEHAENE, Vice-premier en Minister van Verkeerswezen, de doortocht met zijn aanwezigheid vereerde en voor de vele personeelsleden een woordje overhad.

Typisch voor dit jubeljaar 1988 was echter wel de overheveling van de maatschappijen van openbaar stedelijk en regionaal vervoer naar de Gewesten, waarbij de maatschappijen zullen worden opgeheven ingevolge het regeerakkoord.

Ook in 1988 werden de opgelegde budgettaire beperkingen verdergezet. Het hardst werd dit aangevoeld in de investeringskredieten voor de premetro, die 1 miljard beliepen, wat ongeveer het niveau is van de voorgaande jaren. Dit is echter onvoldoende om de lang verhoopde indienststelling van de Linkeroeververbinding in 1989 te verwezenlijken. Ondanks de besparingen kon de dienstverlening op hetzelfde peil gehouden worden. Dit geschiedde dankzij intern doorgedreven reorganisatie en rationalisatie, zodat ook het personeelsbestand nagenoeg ongewijzigd blijft.

In 1988 trof de Raad van bestuur belangrijke beslissingen voor de uitbouw van het openbaar vervoer in Antwerpen en omgeving. Een studieopdracht werd verleend voor een marktonderzoek in het vooruitzicht van de indienststelling van het ganse premetronet : een onderzoek dat zich uitstrekt tot in de regio.

Mede in het vooruitzicht van deze indienststelling werd beslist tot de aanpassing, modernisering en ombouw van 105 tramvoertuigen.

Het bijzonderste feit van 1988 is echter wel degelijk, ook voor M.I.V.A., de regionalisering. Reeds in december werd de Heer Johan SAUWENS, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, op de Maatschappij ontvangen om zich te informeren over het Antwerps openbaar vervoer.

Met genoegen heeft de Maatschappij kunnen vaststellen dat de Heer Minister Johan SAUWENS snel wil doorzetten en dat uiteindelijk een Vlaams beleid is mogelijk geworden.

De meest geslaagde verwezenlijking door de regionalisatie is wel de eenmaking van het grootstedelijk vervoersbeleid, waar de stedelijke maatschappijen reeds jaren naar streven. Dit zal toelaten voor de toekomst, in functie van het toenemend verkeer en de filevorming, een pragmatisch, rationeel en efficiënt verkeersbeleid te voeren in het kader van een algemeen mobiliteitsplan voor Vlaanderen.

1. AANTALLEN

Het effectief bleef in het afgelopen boekjaar bijna konstant. Er werden 49 personeelsleden aangeworven. Verder traden 17 stagiairs na het beëindigen van de stage-overeenkomst in dienst. Anderzijds gingen 9 personeelsleden op rust en 8 met prepensioen ; 51 verlieten de maatschappij. Tenslotte moest de maatschappij het overlijden van 2 medewerkers betreuren.

In de rubriek "Personeel op maandwedde" zijn de 48 personeelsleden van de Bijzondere Studiedienst Premetro inbegrepen. Thans zijn 30 personeelsleden op maandwedde en 10 loontrekkenden op vrijwillige basis tewerkgesteld in een regime van deeltijdse arbeid ; dit effectief is opgenomen in de aantallen van de respectievelijke diensten.

Ingevolge het K.B. nr. 230 van 21.12.1983 werden 9 stagiairs tewerkgesteld : ze worden bezoldigd door de R.V.A.

De volgende tabel geeft de evolutie van het effectief weer telkens op 31 december. Daarnaast telde de maatschappij op 31 december 534 personeelsleden op rust, 149 op prepensioen en 555 pensioengerechtigde weduwen.

EVOLUTIE VAN HET PERSONEEL

	1979	1984	1985	1986	1987	1988	± t.o.v. 31.12.87	
Verkeersdienst	831	652	646	624	605	608	+3	+0,50 %
Centrale werkplaats	140	113	110	102	102	99	-3	-2,94 %
Loodsen	86	67	72	67	66	66	-	-
Garage autobussen	81	68	65	58	54	53	-1	-1,85 %
Bovenleiding – Electrische diensten – Dienstvoertuigen	49	36	36	34	33	33	-	-
Spoor en wegenis – Gebouwen	94	65	67	62	57	56	-1	-1,75 %
Sociale Diensten	-	15	17	15	14	16	+2	+14,29 %
Personeel op maandwedde	261	245	248	248	245	241	-4	-1,63 %
TOTAAL	1.542	1.261	1.261	1.210	1.176	1.172	-4	-0,34 %
Stagiairs	-	-	13	13	35	9		

2. AFWEZIGHEDEN

Na de merkwaardige gunstige resultaten in de afgelopen jaren, steeg het percentage afwezigheid wegens ziekte met 0,46 %, terwijl het percentage afwezigheid door arbeidsongeval lichtjes daalde. Globaal blijft de toestand gunstig.

3. UITGAVEN BETREFFENDE HET PERSONEEL IN 1988

Volgende tabel geeft de evolutie. De langdurige zieken (meer dan een jaar) en de afwezigheden om andere redenen, zoals verlof zonder wedde, zijn niet opgenomen in de gegevens.

	1979	1984	1985	1986	1987	1988
Afwezigheid wegens ziekte	5,10	3,98	3,63	3,44	2,93	3,39
Afwezigheid wegens arbeidsongeval	0,48	0,28	0,42	0,29	0,32	0,29
TOTAAL	5,58	4,24	4,05	3,73	3,25	3,68

Tijdens het boekjaar werd de spil-index overschreden. De loon- en weddeschalen werden vanaf 1 november met 2 % verhoogd.

Vanaf 1 januari werd de sociale programmatie voor loon- en weddetrekkenden toegepast.

1. SOCIALE PROGRAMMATIE 1988 VOOR ARBEIDERS.

1. C.A.O. VAN 16 JUNI 1988

1. Onder voorbehoud van datgene vermeld onder punt 2 worden er maaltijdcheques toegekend aan de personeelsleden in activiteit voor een waarde van 51 fr. per werkdag, het aandeel van het personeelslid niet inbegrepen.

De toekenning van die maaltijdcheques is onderworpen aan de voorwaarden bepaald in artikel 19 bis, §2 van het K.B. van 28.11.1969, gewijzigd door het K.B. van 11.12.1987.

2. *(Dit artikel is alleen van toepassing voor de Maatschappij voor het Intercommunale Vervoer te Brussel).*
3. Het bedrag dat in overweging genomen wordt voor de berekening van de term "S" van het aanvullend pensioen en van de sociale toelagen, zoals het voorkomt in de vorige collectieve arbeidsovereenkomsten, is gewijzigd. Dit bedrag is vastgesteld op 7.000 fr. voor 1988.
4. De Paritaire Commissie keurt de rekeningen van de v.z.w. "Gemeenschappelijk Nationaal Sociaal Fonds voor het personeel van de M.I.V. en de N.M.V.B." goed, en stelt in toepassing van het artikel 3 van de collectieve arbeidsovereenkomst van 2 april 1981, de dotatie voor het jaar 1988, per personeelslid vast op :
 - 51 fr. per dag arbeidsongeschiktheid en
 - 26 fr. per dag voor andere gevallen van niet gepresteerde dagen.

De begroting in 1988 zal rekening dienen te houden met de bepalingen van onderhavige overeenkomst.

5. Het punt 6 van de collectieve arbeidsovereenkomst van 5 oktober 1987, betreffende de quota van de keurarbeiders, wordt gewijzigd als volgt : het personeelslid dat voor de vereiste proeven geslaagd is (of gelijkgestelde procedure), maar die de kwalificatie van keurarbeider of 1ste keurarbeider niet kan bekomen wegens de toepassing van de quota vastgesteld op 45 %, zal genieten van de verhogingen in het barema, die hierna hernomen worden :
 - bij het slagen voor het examen : 25 % van het verschil tussen zijn barema en het barema 6 of 7 naargelang het geval ;
 - 1 jaar na het slagen voor het examen : 50 % van dat verschil ;
 - 2 jaar na het slagen voor het examen : 75 % van dat verschil.

Op de derde verjaardag krijgt hij de kwalificatie en het barema dat erbij hoort.

De toekenning van deze regel mag evenwel niet als gevolg hebben dat de quota van 55 % dat de keurarbeiders en 1ste keurarbeiders omvat, evenals de personeelsleden die geslaagd zijn voor het examen om toe te treden tot deze barema's (keurarbeiders 30 %, 1ste keurarbeider 25 %), overschreden wordt.

Zodra de quota van 55 % bereikt wordt, worden de vereiste proeven enkel nog om de twee jaar georganiseerd, en dit, voor de eerste keer in 1989.

6. De jaren van het conventioneel brugpensioen zullen voor maximum 5 jaar meetellen in de berekening van het aanvullend pensioen (factor n/35).

Deze maatregel is van toepassing op de personeelsleden die op dit ogenblik met brugpensioen zijn en op diegenen die het vóór 1 januari 1990 zullen zijn.

7. a) Om rekening te houden met de evolutie van de index der prijzen in de loop van 1987, worden de toelagen van het kledingfonds verhoogd met 2 % voor 1988.
b) De tussenkost in de onderhoudskosten van het uniform blijft behouden volgens de schikkingen van de collectieve overeenkomst van 11 maart 1980.
8. De individuele dotatie aan het syndikaal fonds blijft behouden aan de waarde vastgesteld in de collectieve overeenkomst van 15 april 1986.
9. De werknemersafvaardigingen zullen meewerken tot het treffen van rationele maatregelen ter verbetering van de productiviteit.
10. De voorzitter zal uitgenodigd worden om het Nationaal Paritair Comité half september 1988 bijeen te roepen met het oog op de onderhandelingen betreffende de sociale programmatie 1989.

2. C.A.O. VAN 6 OKTOBER 1988

De bepaling van de C.A.O. van 1 juli 1983, dat de leeftijd van het brugpensioen voor de personeelsleden 55 jaar wordt, blijft van toepassing tot 31 december 1989.

2. SOCIALE PROGRAMMATIE 1988 VOOR BEDIENDEN.

1. C.A.O. VAN 16 JUNI 1988.

1. Onder voorbehoud van datgene vermeld onder punt 2 worden er maaltijdcheques toegekend aan :
 - de bedienden in activiteit tot aan de graad van direktieklerk en gelijkgestelden voor een waarde van 51 fr. per werkdag, het aandeel van het personeelslid niet inbegrepen ;
 - de andere bedienden in activiteit voor een waarde van 26 fr. per werkdag, het aandeel van het personeelslid niet inbegrepen.

De toekenning van die maaltijdcheques is onderworpen aan de voorwaarden bepaald in artikel 19 bis, §2 van het K.B. van 28.11.1969, gewijzigd door het K.B. van 11.12.1987.

2. *(Dit artikel is alleen van toepassing voor de Maatschappij voor het Intercommunale Vervoer te Brussel).*
3. Het bedrag dat in overweging genomen wordt voor de berekening van de term "S" van het aanvullend pensioen en van de sociale toelagen, zoals het voorkomt in de vorige collectieve arbeidsovereenkomsten, is gewijzigd. Dit bedrag

is vastgesteld voor 1988 op :

- 7.000 fr. voor de bedienden tot de graad van direktieklerk en gelijkgestelden ;
- 2.000 fr. voor alle andere bedienden.

4. De Paritaire Commissie keurt de rekeningen van de v.z.w. "Gemeenschappelijk Nationaal Sociaal Fonds voor het personeel van de M.I.V. en de N.M.V.B." goed, en stelt in toepassing van het artikel 3 van de collectieve arbeidsovereenkomst van 2 april 1981, de dotatie voor het jaar 1988, per dag arbeidsongeschiktheid per personeelslid op :
- 51 fr. voor de bedienden tot de graad van direktieklerk en gelijkgestelden ;
 - 26 fr. voor alle andere bedienden.

Dit bedrag is vastgesteld op 26 fr. voor alle bedienden voor de andere gevallen van niet-gepresteerde dagen.

De begroting zal rekening dienen te houden met de bepalingen van de huidige conventie.

5. De jaren van het conventioneel brugpensioen zullen voor maximum 5 jaar meetellen in de berekening van het aanvullend pensioen (factor $n/35$).

Deze maatregel is van toepassing op de personeelsleden die op dit ogenblik met brugpensioen zijn en op diegene die het vóór 1 januari 1990 zullen zijn.

6. a) Om rekening te houden met de evolutie van de index der prijzen in de loop van 1987, worden de toelagen van het kledingfonds verhoogd met 2 % voor 1988.
- b) De tussenkomst in de onderhoudskosten van het uniform blijft behouden volgens de schikkingen van de collectieve arbeidsovereenkomst van 2 mei 1980.
7. De individuele dotatie aan het syndikaal fonds blijft behouden aan de waarde vastgesteld in de collectieve overeenkomst van 29 april 1986.
8. De werknemersafvaardigingen zullen meewerken tot het treffen van rationele maatregelen ter verbetering van de produktiviteit.
9. De voorzitter zal uitgenodigd worden om het Nationaal Paritair Comité half september 1988 bijeen te roepen met het oog op de onderhandelingen betreffende de sociale programmatie.

2. C.A.O. VAN 3 NOVEMBER 1988.

De bepaling van de C.A.O. van 1 juli 1983, dat de leeftijd van het brugpensioen voor de personeelsleden 55 jaar wordt, blijft van toepassing tot 31 december 1989.

Een tweede overeenkomst bepaalt dat de leeftijd wordt teruggebracht op 58 jaar voor de periode gaande van 1 januari 1990 tot 31 december 1992. De opzeggings-termijn wordt ingekort tot 6 maanden.

4. DE ONDERNEMINGS- RAAD

Tijdens het boekjaar hield de Ondernemingsraad 4 buitengewone zittingen. In de zitting van 11 januari, samen met Comité V.G.V., werden de gevolgen van de gespannen budgettaire toestand voor de lijnuitbating besproken. Tevens werden 2 grote projecten voorgesteld : het tramtrajekt op de Linkeroever tot de grens Zwijndrecht met reservering van een terrein voor de mogelijke bouw van een

5. COMITE VOOR VEILIGHEID, GEZONDHEID EN VERFRAAIING

werkplaats met loods, en de bouw van een perslucht- en voorverwarmingsinstallatie voor de nieuwe bussen op de parking, als eerste fase voor een modernisering van de autobusgarage.

De tweede buitengewone zitting op 16 maart, eveneens met het Comité V.G.V., behandelde de veiligheid van het personeel naar aanleiding van het alsmear toenemende voetbalvandalisme. Dit leidde tot een reeks maatregelen, in samenwerking met het Stadsbestuur, die achteraf hun nut duidelijk hebben bewezen.

De Raad besprak het jaarverslag tijdens de buitengewone zitting van 19 april. De heer CALLENS, bedrijfsrevisor, gaf daarbij uitvoerig toelichting over de jaarrekening.

De vierde speciale zitting op 23 juni, gezamenlijk met het Comité V.G.V., stond in het teken van de regionaliseringsplannen. Aansluitend bezochten de Raad en het Comité de nieuwe tramtunnels naar Linkeroever.

De Raad hield 10 gewone zittingen. Ook daar ging de aandacht in de eerste plaats naar de gevolgen van de financiële beperkingen op de personeelstoestand en op de diensten. De voorgestelde regionalisatie van het openbaar vervoer vormde uiteraard meermaals het onderwerp van besprekingen. Verder behandelde de Raad volgende onderwerpen : brandveiligheid in de premetro, de premetrowerken en de weerslag op de bestaande lijnen, het tuchtreglement, publiciteit in de trams, het energieverbruik, de vergoeding voor de verpachte diensten, de resultaten van buslijn 18, voorstellen van trajectwijzigingen, problemen met technische uitrustingen, aanpassingen van het rollend materieel, spoorwerken, voorgestelde ombouw van trams, doorstroming, de vakantieregeling en allerlei problemen bij de dagelijkse dienstverlening.

Daarentegen hebben de onderhandelingen omtrent een nieuw arbeidsreglement niet geleid tot een overeenkomst, zodat het oude reglement geldig blijft. De leden ontvingen regelmatig de trimestriële gegevens en financiële inlichtingen omtrent het bedrijf.

Tenslotte woonde de Ondernemingsraad op 10 mei te Gent een Colloquium bij met als thema "Welke toekomst voor het stadsvervoer ? Toepassing op Gent en andere middelgrote steden".

Sedert vele jaren is de brandveiligheid één van de grootste bekommernissen van de Direktie. Meerdere zittingen van het Comité hadden brandveiligheid als hoofdthema. Aansluitend werd een subcommissie opgericht en onder meer belast met de uitwerking van een programma met het doel het personeel, dat werkzaam is in de premetro, meer bewust te maken van de mogelijke risico's van brand en vooral vertrouwd te maken met de taken, die het in voorkomend geval moet uitvoeren. Daarom voorziet het programma een didactisch gedeelte met de klemtoon op het voorkomen van risico's, praktische oefeningen van de instructies bij brand in de trams en in de premetro, en een realistische brandblus oefening in een gesloten ruimte.

Hierbij mag de maatschappij rekenen op de welwillende medewerking van het Provinciaal Veiligheidsinstituut en van de stedelijke brandweer.

Het Comité hield 10 zittingen. Daarbij werden 21 voorstellen over veiligheid, 10 over arbeids- en werkplaatshygiëne en 1 over verfraaiing besproken. Daarnaast kwam het kerncomité bijeen omtrent de problemen van het voetbalvandalisme.

Tijdens het boekjaar mocht de maatschappij een belangrijke daling met bijna 29 % noteren van het aantal arbeidsongevallen met werkverlet ; het aantal verletdagen verminderde met ca. 19 %. Opmerkelijk goede resultaten werden boekt

bij de sociale diensten en in de autobusgarage. Bij de ongevallen van en naar het werk liep het verlet terug met 41 % bij een nagenoeg konstant aantal.

Verdere details en informatie zijn beschikbaar in het jaarverslag van de Dienst V.G.V.

6. DE SOCIALE DIENST

In de tijd wijzigt de aard van de menselijke problemen in essentie maar heel weinig. De toenemende materiële welvaart heeft die problemen niet doen verdwijnen : men is bijna geneigd het tegendeel aan te nemen. Dit verklaart dat het sociaal dienstbetoon principieel in dezelfde geest als vorige jaren wordt voortgezet. Kwantitatief moet men een geleidelijke toename noteren.

De dienst verleende eveneens zijn gebruikelijke samenwerking aan de andere afdelingen en verzorgde de verdere uitgave van het personeelsblad "TRAMME-LAND", dat daarmee zijn tiende jaargang bereikte.

Het vakantiehuis "SUPERIA" te Knokke kende nog steeds grote belangstelling. Dit succes en vele aanpassings- en moderniseringswerken kunnen niet beletten dat de manier van uitbating eigenlijk langzaam maar zeker verouderd geraakt. Daarom heeft de dienst zich actief ingezet bij de eerste ontwerpen voor de bouw van een nieuw vakantiehuis.

7. "25 - JAAR M.I.V.A."

Ter gelegenheid van haar zilveren jubileum heeft de maatschappij een brochure uitgegeven "25-jaar M.I.V.A. - een terugblik op een stuk Antwerpse Verkeersgeschiedenis".

Eerst wordt een beeld gegeven over het ontstaan van het openbaar vervoer en van de evolutie in de Stad Antwerpen. Dan volgt een beschrijving van het leven van de maatschappij, verdeeld over 4 periodes. Vanzelfsprekend kreeg het personeel hierbij heel wat aandacht.

De brochure bevat 64 blz., A4-formaat, met 97 illustraties, waarvan 15 met een steunkleur en 59 in 4-kleurendruk.

Elk personeelslid ontving een exemplaar, samen met het jaarverslag 1987, in een farde, waarop de Linkeroeververbinding afgebeeld staat. Gepensioneerden konden, indien gewenst, eveneens een set bekomen.

De brochure wordt gebruikt voor Public Relations-doeleinden. Belangstellenden kunnen ze eveneens kopen in de 4 M.I.V.A.-verkoopkantoren tegen de prijs van 100 fr.

8. ERETEKENS

Het traditionele feest voor gedecoreerden werd op 30 september georganiseerd.
Volgende eervolle onderscheidingen werden uitgereikt :

1. ARBEIDSERETEKENS

56 Gouden Palmen van de Kroonorde
17 Gouden Medailles van de Kroonorde
36 Eretekens van de Arbeid - 1ste Klasse
16 Eretekens van de Arbeid - 2de Klasse

2. NATIONALE ORDEN

1 Commandeur in de Orde van Leopold II
1 Officier in de Orde van Leopold II
1 Officier in de Kroonorde
5 Ridders in de Kroonorde

De Raad van Bestuur en de Directie bieden de gevierden hun gelukwensen aan bij het behalen van deze onderscheidingen.

**1. GEBOUWEN EN HALTE-
INSTALLATIES****1. LOODS I.**

Boven de werkputten werd het glas van de tweede lichtstraat uit veiligheidsoverwegingen vervangen door polycarbonaatplaten.

2. LOODS III.

Voor het bekomen van de wettelijk verplichte lozingsvergunning werd op het rioleringsstelsel een afvalwaterzuiveringsinstallatie geplaatst.

3. AUTOBUSGARAGE.

De dakbedekking en de lichtkoepels op het dak van het gebouw voor de Verkeersdienst werden vernieuwd.

In het kader van het openbaar programma - rationeel energieverbruik, werd het glas van de lichtstraten boven de grote en de kleine werkplaats vervangen door dubbelwandige polycarbonaatplaten.

4. LOKET- EN KASDIENSTEN.

In het hoofdkantoor werden de werken voor het herinrichten van de bestaande loket- en kasdiensten beëindigd op 28 januari.

In de premetrostations Opera en Diamant werden de loketten van de verkoopburelen uit veiligheidsoverwegingen heringericht.

5. KOSIVA.

De refter van de technische diensten op de tussenverdieping van de werkplaatsen bij het hoofdkantoor werd gedeeltelijk aangepast en een gedeelte werd ingericht als secretariaat voor de personeelskring KOSIVA.

6. WACHTHUISJES.

In 1988 werden 11 wachthuisjes van het type ABRIBUS (DECAUX) geplaatst en werden er 3 afgebroken.

Van het type CITY ADVERTISING werden er 6 wachthuisjes geplaatst en 2 afgebroken.

Van de 1.077 M.I.V.A.-halten zijn er 526 waar een beschutting voorzien is, nl. :
- 388 wachthuisjes DECAUX
- 118 wachthuisjes CITY ADVERTISING
- 6 wachthuisjes niet door DECAUX of CITY ADVERTISING geplaatst
- 5 verplaatsbare wachthuisjes welke constant op het net verspreid staan
- 9 premetrostations.

7. HALTEINSTALLATIES.

Voor een beter comfort en vooral voor meer veiligheid, werden de perrons van de halte Gemeentestraat/Kon. Astridplein verbreed en tevens werd een aangepaste schuilgelegenheid opgericht.

Verder werden nog 4 verhoogde perrons gebouwd. Buiten de 9 halteplaatsen in de premetrostations zijn er nu reeds 88 verhoogde opstapplaatsen, verspreid over het tramnet.

2. SPOOR EN WEGENIS

1. SPOORVERNIEUWINGSWERKEN.

Voor de vernieuwingswerken van bochten en rechte spoorstukken werden 7.122 meter rails verbruikt, met als grootste vakken :

- lijn 12/24 : Amerikalei/Britselei/Frankrijklei - 698 meter spoor
- lijn 8 : Lange Leemstraat - 619 meter spoor
- lijn 2 : VIIe Olympiadelaan - 296 meter spoor.

Tevens werden 12 wissels en 11 puntstukken vernieuwd.

2. GROTE ONDERHOUDSWERKEN.

Op volgende vakken werd groot onderhoud uitgevoerd :

Lijn 2 : VIIe Olympiadelaan : beide richtingen 300 meter spoor op eigen baanvak met aanleg van spoorbedding op steenslag en met montage van nieuwe dwarsliggers ;

Lijn 2/15 : premetrokokers : 495 meter spoor in vignola-rail : beide rails onderling verwisseld met montage volgens het STEDEF-systeem (vak tussen Opera en station Meir in beide richtingen).

Op de Kioskplaats werd de wegverharding in de spoorzone hersteld (ca. 1.700 m²).

3. WERKEN IN OPDRACHT VAN HET MINISTERIE VAN VERKEERSWEZEN.

Werf premetrostation Sport : heraanleg van de tramkeerlus Van der Delftstraat met 2 wissels en 150 meter enkel spoor ; op 21 oktober werd de lus in dienst gesteld.

Koningin Astridplein : aanleg van een nieuw maneuverspoor vanuit de oostzijde van het plein naar de Carnotstraat en licht verhoogde trambedding, met 2 wissels en 80 meter enkel spoor. Het nieuwe maneuverspoor werd op 6 mei in gebruik genomen.

Herprofilering Antwerpsesteenweg - Antwerpen - Hoboken : voortzetting van de werken gestart in 1987. Plaatsing van 11 wissels en 9 kruisingen. Aanleg van ca. 1.000 meter enkel spoor, waarvan 400 meter in eigen bedding. Het nieuwe traject werd in dienst genomen op 20 juni.

4. AANLEG VAN SPOREN IN METRO-SCHELDETUNNELS.

Aanleg van ca. 1.500 meter enkel spoor op betonfundering en bevestiging met vol-elastische draagsteun. Deze werken werden uitgevoerd door FRATEUR-DE POURCQ in opdracht van ROLO. M.I.V.A. leverde hiervoor ca. 3.500 meter rail NP 4a M.

5. TRAMLIJNEN OP EIGEN BAANVAK.

Ingevolge de herprofileringwerken op tramlijnen 2, 3, 4 en 12 is het percentage eigen baan toegenomen. De overige veranderingen in onderstaande tabel in vergelijking met vroegere jaren volgen uit nieuwe preciese opmetingen (lengten in meter).

LIJN	EXPL. LENGTE	EXPL. LENGTE EIGEN BEDDING	%	INTRA-MUROS			EXTRA-MUROS		
				EXPL. LENGTE	EXPL. LENGTE EIGEN BEDDING	%	EXPL. LENGTE	EXPL. LENGTE EIGEN BEDDING	%
2	9.310	9.139	98,16	4.353	4182	96,07	4.957	4.957	100,00
3	6.762	3.721	55,03	3.409	368	10,79	3.353	3.353	100,00
4	7.172	3.473	48,42	2.660	245	9,21	4.512	3.228	71,54
7	7.508	4.470	59,54	4.233	1.195	28,23	3.275	3.275	100,00
8	7.516	2.413	32,10	5.041	356	7,06	2.475	2.057	83,11
10	5.699	1.806	31,69	3.273	368	11,24	2.426	1.438	59,27
11	6.254	2.425	38,78	3.779	368	9,74	2.475	2.057	83,11
12	13.673	5.019	36,71	5.656	526	9,30	8.017	4.493	56,04
15	7.699	6.757	87,76	4.428	3.486	78,73	3.271	3.271	100,00
24	8.261	1.584	19,17	5.368	504	9,39	2.893	1.080	37,33
TOTAAL	79.854	40.807	51,10	42.200	11.598	27,48	37.654	29.209	77,57

3. BOVENLEIDING

1. ALGEMEEN.

Bij werken voor derden en voor onderhoud werd in totaal 7.449 meter rijdraad geplaatst. Er werden 27 geïsoleerde kunststoffen paalarmen geplaatst, ter vervanging van de ijzeren draagarmen.

Groot onderhoud in eigen beheer :

lijn 4 : vak Groenplaats - St.-Bernardsesteenweg

lijn 7 : vak Nationale Bank - Tolhuis

lijn 8 : vak Meirbrug - Groenplaats

lijn 7/15 : vakken Harmonie - Boomgaardstraat en Berchem Kerk - Gemeenteplein

lijn 10 : vak Turnhoutse Poort - Schotensteenweg

lijn 24 : vak Stenenbrug - Manebruggestraat

2. WERKEN IN OPDRACHT VAN HET MINISTERIE VAN VERKEERSWEZEN.

Werk premetrostation Sport : aanleg van de bovenleiding voor de terugkeerlus Sportpaleis.

Koningin Astridplein : de bovenleiding werd aangepast voor het nieuwe maneuvringspoor naar de Carnotstraat.

4. ELECTRICITEIT EN SIGNALISATIE

Antwerpsesteenweg - kruispunt Zwaantjes : samen met de herprofileringswerken werd de bovenleiding vernieuwd.

Uitbreiding naar Linkeroever : de in 1987 gestarte bovenleidingswerken in de premetrotunnel onder de Schelde werden voortgezet. Hiervoor werd 1.540 meter koper/aluminium-profiel geplaatst. Op de Blancefloerlaan werd een eerste gedeelte van de bovenleiding geplaatst. Om de spanningsval te beperken, wordt per richting een extra stroomgeleider opgehangen.

3. ELECTRISCH GESTUURDE WISSELS.

Volgende wissels werden voorzien van een nieuw wisselmechanisme HANNING & KAHL :

lijnen 3/10/11/24 : Gemeentestraat - Koningin Astridplein

lijnen 4/8 : Groenplaats

lijn 11 : Ommeganckstraat

lijn 12 : Koningin Astridplein

lijnen 4/12 : St.-Bernardsesteenweg - Zwaantjes.

4. ELECTRONISCH GESTUURDE WISSELS.

Op het gemeenschappelijk gedeelte van lijnen 7 en 15 werden de volgende wissels uitgerust met een elektronische stuurinstallatie :

Harmonie : richting Groenplaats - Tolhuis

Harmonie : richting Stad - Hoboken

Grotesteenweg : keerlus Koninklijkelaan

Mechelsesteenweg : Gemeenteplein

Naar aanleiding van de herprofileringswerken van de Antwerpsesteenweg - Zwaantjes werd de wissel voor lijnen 2 en 4 richting stad voorzien van een elektronische sturing.

De nieuwe bijgeplaatste wissel op het Koningin Astridplein is eveneens elektronisch gestuurd vanaf 18 mei.

1. WERKEN IN EIGEN BEHEER.

In tractiestation TS 111 werd een HS-vermogenschakelaar vervangen.

In tractiestation TS 109 werden de HS en 600 V-cellen aangepast aan het "Algemeen Reglement Electriche Installaties".

De detectielussen voor de registratie van de aankomst- en vertrektijden werden geïnstalleerd aan de eindpunten :

Lelieplaats (lijnen 2/4)

Gemeenteplein (lijnen 7/15)

Eksterlaar (lijnen 8/11)

Victor Roosensplein (lijn 3)

Wim Saerensplein (lijn 12)

premetrostation Groenplaats (lijnen 2/15).

2. WERKEN IN EIGEN BEHEER IN DE PREMETRO.

In het voorverkooplokaal in station Diamant werd de elektrische installatie vernieuwd.

Een prototype van een premetrosein uitgerust met LED's in plaats van met gloeilampen werd in dienst genomen. Dit prototype werd door M.I.V.A. ontworpen in functie van de nieuwe spoorsignalisatie onder de Scheldetunnel.

In station Opera werden in het magazijn niveau -2 nieuwe rekken met schuifladen geplaatst.

3. WERKEN UITGEVOERD IN DE PREMETRO VOOR REKENING VAN HET MINISTERIE VAN VERKEERSWEZEN.

In tractiestation Teniers - Opera TS 101 werd een nieuwe NO-BREAK-installatie voor een betere bedrijfszekerheid geplaatst.

5. DIENSTVOERTUIGEN

Voor de afdeling Spoor en Wegenis werden 2 lorries NEWAG voor het vervoer van spoorstaven aangekocht : ze werden geleverd op 11 oktober en hebben als dienstnummers 8896 en 8897.

De lorries hebben een laadvermogen tot 10 ton : ze zijn voorzien van pneumatische remmen en ROCKINGER-koppelingen met ingebouwde trek- en stootinrichting. De elektrische signalisatie beantwoordt aan de wegcode.

De lorries vervangen de 4 oude spoortrucks (8891 t/m 8894) die totaal versleten zijn.

1. FINANCIERING**1. OVERZICHT VAN DE VASTGELEGDE KREDIETEN.**

Tijdens het boekjaar werden de toegestane budgetten nagenoeg volledig vastgelegd voor een totaal van 999.991.994 fr.

De dossiers voor de afwerking van de Linkeroeververbinding zijn daar niet inbegrepen. Verder bevatten de toegestane kredieten geen inhaalbeweging tegenover 1987. Beide elementen zullen onvermijdelijk een vertraging voor het indienststellen van de nieuwe metrotunnels meebrengen.

In totaal werd reeds 30.954.881.474 fr. geïnvesteerd. Voor het detail in de periode 1964 - 1987 wordt verwezen naar het jaarverslag 1987 blz. 21 punt 2.

2. KREDIETEN VASTGELEGD IN 1988.

1. Werkingskosten	96.401.000 fr.
2. Studies	36.459.451 fr.
3. Ruwbouw	434.238.438 fr.
4. Verwijlntresten	15.299.589 fr.
5. Buiten visum	287.552 fr.
6. Onteigeningen	343.256 fr.
7. Verplaatsingen van installaties	3.132.600 fr.
8. Verzekeringen	8.146.280 fr.
9. Electro-mechanische uitrustingen	337.355.883 fr.
10. M.I.V.A.	42.510.546 fr.
11. Bouwtechnische herstellingen	1.347.211 fr.
12. Allerlei	24.470.188 fr.
TOTAAL	999.991.994 fr.

2. STUDIES**1. TOEGEWENZEN STUDIECONTRACTEN.****1. RUWBOUW :**

De bijakten nrs. 1 en 3C aan de overeenkomst met S.W.K. betreffende de studie van de waterdichte binnenbekuipingen in de Stations Elisabeth, Astrid en Opera, alsook de studie voor elastisch opgelegde vloerplaten in een aantal kokers van de 2de as, werden goedgekeurd.

2. KUNST :

De Hogere Overheid keurde de contracten voor een kunstwerk goed met volgende kunstenaars :

- op 25 januari : H. HEYRMAN, voor het kruisstation Koningin Astrid ;
- op 19 februari : W. BIERWERTS, voor het station Schijnpoort ;
- op 24 maart : M. CLAERHOUT, voor het station Frederik van Eeden.

2. STUDIE-OPDRACHTEN.

1. RUWBOUW :

Bij de Overheid werden de volgende definitieve ontwerpstudies voor waterdichtingswerken van buizendaken ingediend :

- 1) 26 oktober, koker Opera - Astrid - B.B. 115/2A door het studie bureau S.W.K. ;
- 2) 2 november, koker Carnotstraat - B.B. 114/1 en koker Kerkstraat - B.B. 117/3A door het studie bureau CONSTRUCTOR-GIREC ;
- 3) 7 november, koker Van Wesenbekestraat - B.B. 118/2A door het studie bureau TRACTEBEL.

Op 31 december waren deze definitieve ontwerpen nog niet goedgekeurd. Hoewel de aangepaste voorontwerpstudies voor de stations Park en Bank reeds in 1987 werden voorgelegd en goedgekeurd, toch werd er voor de Leien nog geen definitieve beslissing getroffen, noch toelating verleend tot het opstellen van het definitief ontwerp.

2. UITRUSTINGEN :

De Hogere Overheid keurde volgende dossiers goed :

1. 27 september : de definitieve ontwerpen van de electromechanische uitrustingen in de kunstwerken van de as Koningin Astrid - Sport, opgesteld door het studie bureau VAN DONGEN - COPPEE - COURTOY, nl.
de uitrusting in de stations en de kokers
uitrusting van de tractiestations
lot 1 : hoogspanningsapparatuur
lot 2 : 600 VDC-apparatuur en transformatoren
laagspanningsuitrusting in de onderstations
branddetectie-apparatuur in de stations
kleine uitrusting en bekabeling in de stations ;
2. 4 oktober : het voorontwerp van de televisie-uitrusting in de as Linkeroever - Sport, vakken 1 tot en met 5, in de stations Groenplaats, Koningin Astrid, Elisabeth, Handel, Schijnpoort - Sport, opgesteld door het studie bureau BEVAC ;
3. 4 oktober : het voorontwerp van de televisie-uitrusting in de eerste as, vakken 1 en 2 in de stations Meir, Opera, Diamant en Plantin, opgesteld door het studie bureau BEVAC.

3. AFWERKING :

1. Op 27 januari kregen de architecten R. BRAEM-WILLEMS opdracht voor het opstellen van het definitief ontwerp voor station Sport. Op 21 februari werd de studie opgeschort als gevolg van plannen voor uitbreiding van het Sportpaleis, die een weerslag zouden hebben op het ontwerp. Tevens verzocht de maatschappij het voorontwerp grondig te wijzigen voor een betere uitbating van het station. Deze aanpassingen zullen verwerkt worden in het definitief ontwerp.

2. Op 28 oktober werd een bouwaanvraag bij Stedebouw ingediend voor de overkapping van de trappen in het station Groenplaats, zijde Kathedraal. Op 31 december was deze aanvraag nog niet goedgekeurd.

4. KUNST :

Op 24 oktober keurde de Kunstcommissie de ontwerpen goed van Mevrouw M. CLAERHOUT en van de Heren W. BIERWERTS en H. HEYRMAN (zie punt 2.1.2).

3. UITVOERING

1. VOORGESTELDE OVEREENKOMSTEN.

Het betreft nog niet toegewezen bestekken, waarvan de aanvang der werken voorzien is in 1989.

1. Roltrappen station F. van Eeden en Groenplaats (zie Jaarverslag 1987 hoofdstuk 5, 3 - 2 - 6 blz. 23).
Op 1 december verleende de Overheid toelating voor de bouw van de roltrappen voor het station Groenplaats, maar er is nog geen goedkeuring voor de roltrappen van het station F. van Eeden.
2. Spoorwagens : B.B. 33 TRA bis : op 21 september werd aan de Overheid voorgesteld om een onderhandse overeenkomst af te sluiten met N.V. LOCOREM voor de levering van 2 spoorwagens voor een bedrag van 2.693.000 fr. (BTW inbegrepen).
3. Electromechanische uitrustingen, zwakstroombekabeling en decoratieve afwerking van het station F. van Eeden - B.B. 302 ; op 8 september had de algemene offerte-aanvraag plaats. Er werd een voorstel ingediend tot toewijzing aan de N.V. C.E.I. voor een bedrag van 134.844.838 fr. (BTW inbegrepen).

2. OVEREENKOMSTEN WAARVAN DE WERKEN AANGEVANGEN ZIJN IN 1988.

1. UITRUSTINGEN :

1. Ombouw Groenplaats : het verplaatsen van de roltrappen werd op 18 januari toegewezen aan de N.V. THYSSEN AUFZUGE GmbH voor 1.471.261 fr. (BTW inbegrepen). De werken verlopen in coördinatie met de ruwbouw : één roltrap is reeds gedemonteerd en voorlopig opgeborgen.
2. Transportmiddelen in de kokers - B.B. 33 TRA : op 18 februari toegewezen aan de N.V. LOCOREM voor 11.851.515 fr. (BTW inbegrepen). Aangevat op 29 maart werden de werken op 8 april onderbroken in afwachting van de goedkeuring door de Overheid van een verrekeningsvoorstel betreffende de kraan. Op 28 september werd de bouw van het voertuig met kraan hervat ; levering uiterlijk 16 februari 1989.
3. Uitrusting in de kokers en stations vak Linkeroever - B.B. 220 PMA : op 16 maart toegewezen aan de T.V. ENGEMA - FERBECO - E.I.A. ; bedrag : 133.827.981 fr. (BTW inbegrepen)

Aanvangsdatum : 1 oktober
Uitvoeringstermijn : 15 maanden

4. Uitrusting in het onderstation F. van Eeden - B.B. 221 PMA : op 28 april toegewezen aan de N.V. ENGEMA - FERBECO ; bedrag :
lot 1 : 1.071.621 fr. (BTW inbegrepen)
lot 2 : 23.177.262 fr. (BTW inbegrepen)
Aanvangsdatum : 1 oktober
Uitvoeringstermijn : 15 maanden
5. Branddetectie in station F. van Eeden - B.B. 222 PMA : op 16 maart toegewezen aan N.V. E.N.I. ; bedrag : 1.775.253 fr. (BTW inbegrepen)
Aanvangsdatum : 1 oktober
Uitvoeringstermijn : 10 maanden
6. Uitrustingen in tractiestation F. van Eeden - B.B. 223 PMA : op 3 maart toegewezen aan N.V. C.E.I. ; bedrag : 34.170.874 fr. (BTW inbegrepen)
Aanvangsdatum : 1 oktober
Uitvoeringstermijn : 15 maanden
7. Radiotelefonie - B.B. 403 PMA : op 7 oktober werd de onderhandse overeenkomst met N.V. S.A.I.T. door de Overheid goedgekeurd ; bedrag : 10.134.556 fr. (BTW inbegrepen)
Aanvangsdatum : 7 november
Uitvoeringstermijn : 14 maanden
8. Omroepuitrusting vak Linkeroever - Sport - B.B. 404 PMA : op 18 juli toegewezen aan N.V. TELEVIC ; bedrag : 12.846.477 fr. (BTW inbegrepen)
Aanvangsdatum : fase 1 (vak Groenplaats-Linkeroever) : 1 oktober
Uitvoeringstermijn : 14 maanden
De aanvangsdatum voor fase 2 (vak Diamant-Sport) wordt later vastgesteld.
9. Telefonie-uitrustingen vak Linkeroever - Sport - B.B. 405 PMA : op 3 mei toegewezen aan N.V. C.E.I. ; bedrag : 12.201.126 fr. (BTW inbegrepen)
Aanvangsdatum : fase 1 (vak Groenplaats-Linkeroever) : 1 oktober
Uitvoeringstermijn : 15 maanden
De aanvangsdatum voor fase 2 (vak Diamant-Sport) wordt later vastgesteld.
10. Afstandstoezicht en Infotram vak Linkeroever - Sport - B.B. 406 PMA : op 9 november toegewezen aan de T.V. ABSY - ACEC ; de Hogere Overheid beperkte de offerte tot fase 1 - Linkeroever ; bedrag : 60.677.031 fr. (BTW inbegrepen)
Aanvangsdatum : 3 januari 1989
Uitvoeringstermijn : 15 maanden
11. Proefinstallatie televisie stations F. van Eeden - Groenplaats - B.B. 407 PMA : op 4 maart toegewezen aan N.V. C.E.I. ; bedrag : 804.443 fr. (BTW inbegrepen)
Aanvangsdatum : 1 oktober
Uitvoeringstermijn : 6 maanden
Gelet op de ruwbouwwerken werd de uitvoering op 15 oktober geschorst.
12. Roltrappen station Groenplaats : op 1 december 2 roltrappen toegewezen aan de T.V. F.N. - C.N.I.M. ; bedrag : 24.280.861 fr. (BTW inbegrepen)
Aanvangsdatum : 3 januari 1989
Uitvoeringstermijn : 4 maanden

2. AFWERKING :

Aangepaste bewegwijzering voor visueel gehandicapten : zie verder : 4 - Public Relations, - 3. Plechtigheden.

3. KUNST :

Op 14 november werd met Mevrouw MAY CLAERHOUT een contract afgesloten voor een kunstwerk in station F. van Eeden ; bedrag : 5.000.020 fr. (BTW inbegrepen).

3. OVEREENKOMST VOOR WERKEN TE BEGINNEN IN 1989.

RUWBOUW :

Op 15 februari diende de T.V. MECOMA een voorstel in tot onderhandse overeenkomst voor waterdichtingswerken van het buizendak en het dicht betonneren van uitsparingen in beschoeide sleuven in station Morckhoven. De Hogere Overheid keurde op 23 december de overeenkomst goed ; bedrag : 142.187.666 fr. (BTW inbegrepen).

4. VOLTOOIDE WERKEN IN 1988.

1. RUWBOUW :

1. Station Schijnpoort en verbindingskoker : op 14 augustus 1984 toegewezen aan de N.V. VAN RYMENANT voor 291.734.608 fr. (BTW inbegrepen) ; werken begonnen op 5 november 1984 en voltooid op 16 september.
2. Waterdichting van de buizendaken in de stations Handel en Stuivenberg. Op 21 november 1986 toegewezen aan de N.V. C.E.I. voor 63.732.415 fr., resp. 47.703.486 fr. (BTW inbegrepen) ; werken begonnen op 5 januari 1987 en voltooid op 14 juni, resp. 16 september.
3. Waterdichting van het buizendak in station Elisabeth : op 21 november 1986 toegewezen aan de T.V. N.V. C.E.I. - N.V. ANTWERPSE BOUWWERKEN VERBEECK voor 49.582.000 fr. (BTW inbegrepen) ; werken begonnen op 9 februari 1987 en voltooid op 29 januari.
4. Gronddichte beveiliging van de slibwandvoegen in station Diamant : op 4 november 1986 toegewezen aan de N.V. VAN RYMENANT voor 145.833.547 fr. (BTW inbegrepen) ; werken begonnen op 24 november 1986 en voltooid op 24 februari.

2. UITRUSTINGEN :

Proefinstallatie branddetectie in station Diamant en koker Pelikaanstraat ; op 25 november 1986 toegewezen aan N.V. CERBERUS voor 5.081.350 fr. (BTW inbegrepen) ; begonnen op 20 februari 1987 maar op 23 maart 1987 onderbroken wegens waterdichtingswerken ; hervatting op 25 januari en voltooid op 21 juni.

3. AFWERKING :

Bijkomende bewegwijzering in station Diamant en aanpassingswerken in station Opera : op 10 maart toegewezen aan de T.V. BAECK-JANSEN voor 9.352.793 fr. (BTW inbegrepen) : begonnen op 1 juni en voltooid op 14 oktober.

5. VOORTGEZETTE WERKEN.

1. RUWBOUW :

1. Waterdichtingswerken van het buizendak in stations Drink, Zegel en Foorplein,

door de T.V. MECOMA. De werken zijn voltooid in de stations Drink, Zegel en Foorplein. Het kokergedeelte dat aansluit op station Foorplein zal voor de bouwvakantie 1989 voltooid worden.

2. Kokers Schijnpoort - Sport/Ten Eekhoveleri - Sport. De aannemer moet alleen nog de vertrekschacht dichten.
3. Station Sport met keerlus en open helling Viaduct Merksem. Het einde van de ruwbouw was voorzien op 5 januari 1989. De heraanleg van de Schijnpoortweg zal gebeuren in de eerste helft van 1989 met financiële tussenkomst van de stad Antwerpen en het Ministerie van Openbare Werken.
4. Vak Groenplaats - F. van Eeden : Scheldetunnel. Het boren van de tweede tramtunnel werd beëindigd op 1 april. De gemiddelde rendementen schommelen rond 10 m per dag, dit is meer dan het dubbele van het rendement voor de eerste tunnel. Deze uitzonderlijke resultaten werden behaald na belangrijke aanpassingen van het schild op basis van een schaalmodelonderzoek. De extractieschachten op de E. Van Dijkkaai werden verbonden met de 2 tunnels. In de eerste tunnel zijn de sporen reeds gemonteerd en werd een brandwerende en akoestische laag tegen de tunnelwand aangebracht. De spoorwerken in de tweede tunnel zijn begonnen.

5. Ombouw van het station Groenplaats en aansluitingskoker naar scheldetunnels. De gronddicte voegbeveiliging in de koker Groenplaats - Meir is klaar. De bijkomende ruwbouw in het station is bijna voltooid. Het persen en betonneren van de buizen voor het dak van de aansluitingskoker tussen station en scheldetunnels is beëindigd : de zettingen onder het huizenblok Oude Koornmarkt - Groenkerkhofstraat - Groenplaats bleven zeer beperkt. Verder begon de eerste fase van de graafwerken onder het buizendak met toepassing van de vijzeltechnieken, die vroeger met succes onder het Centraal Station werden angewend. Ingevolge betaalmoeilijkheden vertraagde de aannemer de werken, doch na besprekingen werd de planning veranderd zodat het in dienst stellen van de Linkeroeveras daardoor geen vertraging zal oplepen.

6. Station Frederik van Eeden : de werken werden opgeleverd op 5 juni. Na het beëindigen van de tunnelwerken kon de aannemer op 15 september beginnen met de contractueel buiten termijn gestelde werken in het station (perrons, dicht leggen van de vertrekschacht). De voltooiing is voorzien omstreeks augustus 1989.

2. UITRUSTINGEN :

Veiligheidsseininrichting in het vak naar Linkeroever (fase 1) en in het vak naar Sport (fase 2) - B.B. 402 PMA.

Fase 1, begonnen op 2 januari 1986, werd onderbroken op 1 november 1987 ; fase 2, begonnen op 1 juli 1986, werd onderbroken op 1 augustus. De resterende uitvoeringstermijnen bedragen 114, resp. 173 werkdagen. De materialen staan volledig afgewerkt klaar in de fabriek, maar onvoldoende ver gevorderde ruwbouw en uitrusting beletten voorlopig de montage.

3. AFWERKING

De waterdichte bekuiping van station Groenplaats is voor ca. 80 % uitgevoerd. In de lokethal begon de afwerking.

6. BOUWTECHNISCHE HERSTELLINGEN.

1. PROCEDURE :

Ingevolge artikel 4b van de overeenkomst van 26 mei 1977 tussen de Belgische Staat en M.I.V.A. neemt de Staat al de uitgaven ten laste betreffende de herstellingen en vernieuwingen van de ruwbouw en technische uitrusting der kunstwerken, voor zover de werken gevolg zijn van normale sleet, beschadiging door ongeval of elke andere niet aan M.I.V.A. te wijten oorzaak.

Voor de uitrustingen stelt artikel 4a van dezelfde overeenkomst herstellingen en vernieuwingen beneden 50.000 fr. gelijk met een onderhoudsuitgave, die ten laste van de maatschappij blijft.

2. PRAKTIJK :

Na jaren uitbating van de premetro vergt deze steeds meer bouwtechnische herstellingen. Daarom belastte de maatschappij de BSD met het bouwtechnisch beheer van de premetro-kunstwerken (ruwbouw en afwerking).

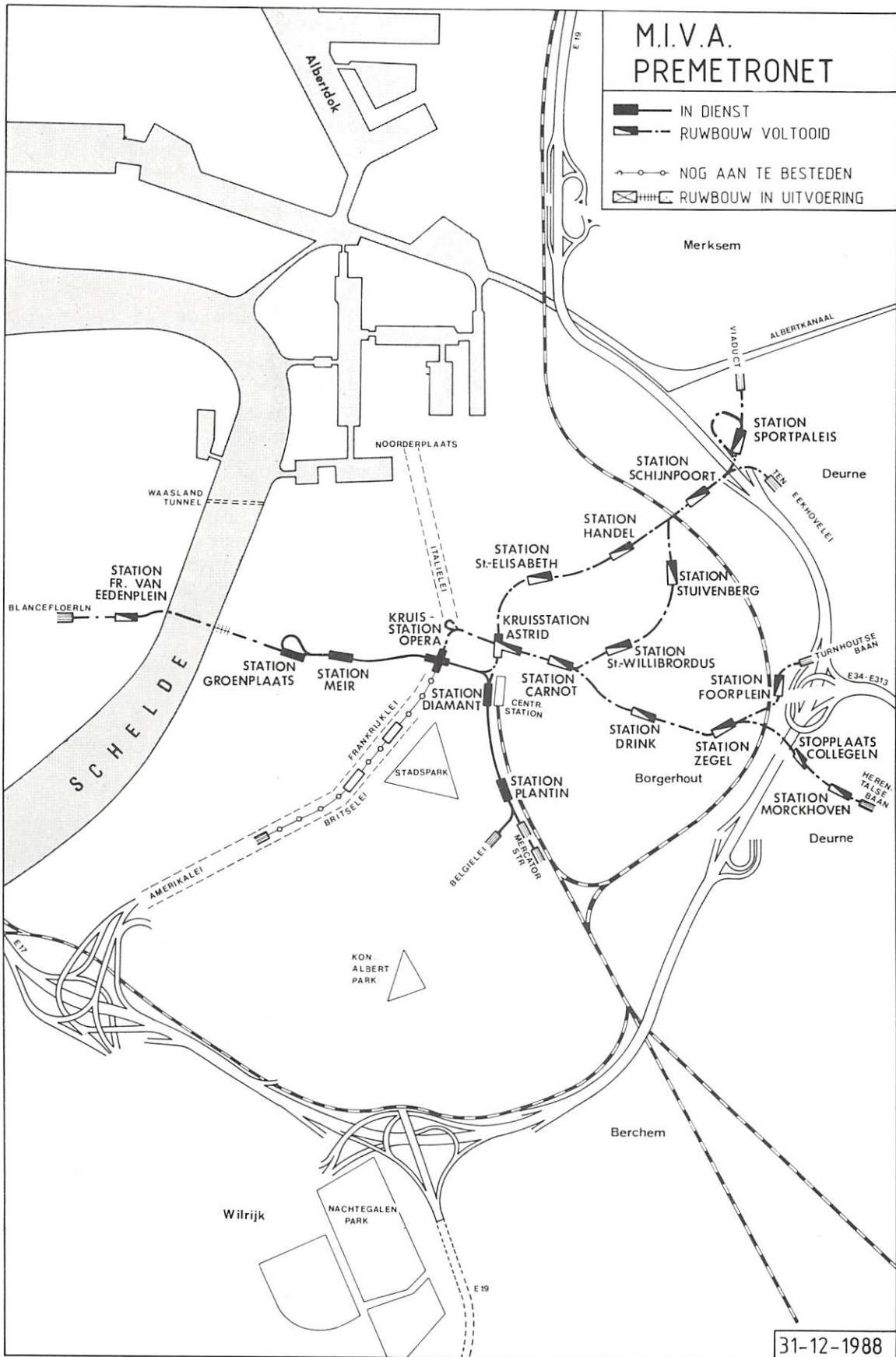
3. HUIDIGE TOESTAND :

Er werden reeds 26 aannemingen uitgeschreven, waarvan :
7 reeds voltooid ;
4 bijna voltooid ;
4 werken begonnen ;
4 werken besteld.

Tenslotte werd voor 7 werken een bestek opgemaakt en een algemene offerte-aanvraag gepubliceerd, of een beperkte prijsaanvraag verstuurd. Bij het afsluiten van het boekjaar waren er nog geen resultaten bekend.

4. FINANCIERING :

Op 31 december heeft de overheid voor deze werken een krediet van 1.347.211 fr. vastgelegd ; verder is een krediet van 2.815.197 fr. aangevraagd. Tenslotte valt een uitgave van 23.518 fr. ten laste van de M.I.V.A.-exploitatie.

4. PUBLIC RELATIONS

1. BEZOEKEN MET BEGELEIDING.

De succesvolle bouw van de tramtunnels onder de Schelde lokte een record aantal bezoekers : 287 groepen, waarvan 39 uit het buitenland.

Men kan ze onderverdelen als volgt : beroepsverenigingen, aannemers en bedrijven (22,5 %), Universiteiten, Hogescholen en middelbare scholen (21 %), verenigingen (39 %), overheidsinstellingen (12,5 %) en politieke bewegingen (5 %).

Bij de buitenlandse bezoekers spant Nederland de kroon met 15 groepen, gevolgd door Duitsland met 9 en China met 6. Verder waren er groepen uit Finland (2), Frankrijk, Canada, Engeland, Oostenrijk, Ghana, Griekenland en Rusland.

2. OPENDEURDAGEN IN DE TRAMTUNNELS ONDER DE SCHELDE.

1. Ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de maatschappij werd op 25 juni een opendeurdag voor het personeel gehouden, om de tunnel Groenplaats - F. van Eeden in te wandelen. De heer Jean-Luc DEHAENE, Minister van Verkeerswezen en Institutionele Hervormingen, woonde deze plechtigheid bij.
2. In het kader van het T.T.B.-weekend werd op 1 oktober nogmaals een opendeurdag gehouden voor het publiek. Ongeveer 1.500 belangstellenden bezochten station en tunnel. Naast een doorlopende videovoorstelling omtrent de werken werd in het station en de tunnel met plans informatie verstrekt. De belangstelling ging vooral naar de techniek, de datum van de indienststelling, het verdere lijntraject op Linkeroever en de benaming van het station F. van Eeden (eventueel te wijzigen in Linkeroever of Sint-Anneke).

Minister J.L. Dehaene krijgt toelichting bij de maquette van het schild – 25 juni 1988

3. ANDERE PLECHTIGHEDEN.

1. Bij wijze van proef werden 2 ingangen van het station Groenplaats aangepast voor visueel gehandicapten. Op straatniveau werden bij de trappen over de volle breedte een dubbel rij (60 cm breed) zacht verende gele rubbertegels aangebracht. De markering geeft een geluidsverandering en een structuurwijziging aan : ze zijn beide in vergelijking met harde betontegels goed waar te nemen. Verder is de gele kleur voor een belangrijke groep van de visueel gehandicapten de best waarneembare contrastkleur. Rondom de markering is het voetpad geëffend en zijn er geen hindernissen voor blinden. Rechts van de trappen geeft een plaatje in roestvrij staal informatie in Braille-schrift over de tramlijnen, hun eindbestemming en de naam van het station. Tussen de markering en de trappen liggen de gewone signalisatietegels (verbodsteken en pijl) voor de andere reizigers.

Op 27 juni werden deze aanpassingen in bijzijn van vertegenwoordigers van meerdere blinden-organisaties plechtig in dienst genomen.

2. Op 21 december bracht de nieuwe Gewestminister van Verkeer en Openbare Werken, de heer J. SAUWENS, een werkbezoek aan M.I.V.A. om het Antwerps openbaar vervoer en zijn infrastructuur te bekijken. Hij maakte van de gelegenheid gebruik om door de tramtunnel van Groenplaats naar Linkeroever te wandelen.

Minister J. Sauwens bezoekt de premetrotunnel Groenplaats-Linkeroever – 21 december 1988

4. KONTAKTEN.

1. PERMANENTE TENTOONSTELLING :

De permanente tentoonstelling in station Diamant werd aangevuld met een reeks nieuwe foto's, en een stratenplan van Antwerpen (1,5 m x 2,3 m) met foto's van de 5 in dienst zijnde premetrostations. Tevens werd een maquette opgesteld van het schild, gebruikt door MECOMA bij de bouw van de eerste schildtunnels.

2. NIET-PERMANENTE TENTOONSTELLING :

De V.Z.W. FORT 33, een groepering van jongeren die zich actief met kunst bezighouden en die zich inzetten om met kunst naar buiten te treden, nam contact op voor de organisatie van een culturele happening in de zomer 1989 in het kruisstation Koningin Astrid.

3. PUBLICATIES :

- Het Scheldetunnelschild te Antwerpen - Technivisie - Zakenblad voor Technologie en Onderneming (april)
- The Premetro link to the left bank of the River Scheldt by means of a bentonite shield - Tunnelling Congress 1988 (april - Londen)
- Batiscaaf bij restauratie van Scheldekaaimuur - Technivisie - Zakenblad voor Technologie en Onderneming (juni)
- Premetro to the left bank of the River Scheldt - Congress Tunnels and Water (12 - 15 juni - Madrid)
- Quay wall anchoring and restoration on the right bank at Antwerp - 9th International Harbour Congress (20-24 juni - Antwerpen)
- Etanchéité des tunnels de métro et des tunnels routiers d'Anvers (in samenwerking met het Wegenfonds) - Tunnels et Ouvrages souterrains (AFTES) (nr. 88 juli - augustus)

4. VOORDRACHTEN IN BINNEN- EN BUITENLAND :

Een afgevaardigde van BSD-Premetro heeft aan de volgende studiedagen of congressen meegewerkt en een voordracht gehouden :

- Londen : 18 - 21 april

Organisatie : The Institution of Mining and Metallurgy.

Voordracht BSD : The Premetro link to the left bank of the River Scheldt by means of a bentonite shield.

- Mannheim : 20 - 21 april

Organisatie : Technischer Arbeitskreis Kunststoff und Kautschukbahnen e.V.

Voordracht BSD : Abdichtungsmaßnahmen beim U-Bahnbau in Antwerpen.

- Madrid : 12 - 15 juni

Organisatie : Asociación Española de Túneles y Obras Subterráneas.

Voordracht BSD : The Premetro link to the left bank of the River Scheldt by means of a bentonite shield.

- Antwerpen : 21 oktober

Organisatie : K.V.I.V.

Voordracht BSD : Antwerpen Ondergronds - Toepassing van bijzondere technieken.

1. TRAMS**1. MATERIEEL**

Alle 166 trams bleven in dienst :
2000 - 2060 : alleen als enkelvoudig rijtuig
2061 - 2165 : los of gekoppeld.

2. ONDERHOUD

In de Centrale Werkplaats werd een nieuwe wikkelmachine FAG type FM 200 voor het wikkelen van elektrische spoelen in gebruik genomen.

3. BUITENGEWOON ONDERHOUD

1. 11 trams kregen een hernieuwingsbeurt.

2. 4 trams werden integraal beschilderd met reclame nl. :

PCC 2035 : L & M, in dienst vanaf 25 april

2063 : GOURMET (poezetram), in dienst vanaf 8 maart

2065 : Hou je stad rein/Mr. PROPER, in dienst vanaf 18 april

2150 : Anti-Vandalisme, in dienst vanaf 21 juni.

PCC 2126 : werd volledig met reclame beplakt : als GISPEN-tram in dienst vanaf 20 april.

Verder bleven volgende speciaal geschilderde rijtuigen in dienst :

PCC 2029 : Hou je stad rein

2087 : ZOO

2090 : KREDIETBANK

2121 : KRISPROLLS

2163 : FLANDRIA

Daarentegen werden 2 reclametrans terug rood/wit geschilderd :

PCC 2032 : DOUWE EGBERTS/PICKWICK : tot en met 25 september

2165 : CAPTAIN IGLO : tot en met 8 september.

3. De proeven met PCC 2050 met wisselstroomaandrijving en volledig automatische sturing gaan nog steeds verder op tramlijn 4.

De testen hebben een rijke ervaring opgeleverd met de techniek van de vermogenelectronica op rollend materieel.

4. PCC 2077 werd als prototype uitgerust met een elektronische pilootmotorsturing (EPMS) met antislipinrichting. PCC 2000 is voorbereid als tweede prototype.

5. Op 28 mei werd een speciale rit georganiseerd met PCC's 2152 en 2154 : de

laatste overgebleven trams in de typische kleur "Antwerps geel". Daarna werden ze eveneens rood/wit geschilderd, zodat dit programma voltooid is.

Verder is het programma voor de aanpassing van het regelmechanisme van de bestuurdersstoel eveneens voltooid.

	UITGEVOERD VÓÓR 1988	UITGEVOERD IN 1988	TOTAAL IN HET RIJTUIGPARK
in rood/wit geschilderd en reclame	161	5	166
gevoelige boorden BIRCHER geplaatst	144	11	155
trams met vrije deurkeuze	71	9	80
aanpassing halte-aanvraag en noodbel	70	11	81
aanbrengen antislipvloer	71	14	85
aanpassing deurmechanisme	40	12	52
aanpassing regelmechanisme van de bestuurdersstoel	156	10	166
gedeeltelijke bescherming van de bestuurder	6	–	6
installatie van stuurpost	31	28	59

4. OMBOUWPROGRAMMA VOOR 105 TRAMS.

Teneinde de PCC-rijtuigen meer geschikt te maken voor ondergrondse exploitatie, werd een ingrijpend ombouwprogramma opgesteld voor 105 trams (3e, 4e, en 5e reeks, 2061 - 2165). De aanpassingen houden ondermeer in :

- betere prestaties, soepeler rijgedrag en hogere bedrijfszekerheid door vermogensturing met een hakker met GTO-thyristoren, en door inbouw van een statische omvormer voor de hoogspanningskringen,
- meer veiligheid door het gebruik van brandveilige materialen voor elektrische kabels, zetelbekleding en -vulling, wandbekleding, vloer, enz.,
- bredere deuren en een modern sturingssysteem,
- verbetering van het comfort voor de reizigers,
- verbetering van het comfort voor de bestuurder.

Dit programma zal in samenwerking met ACEC en SPOORWEGMATERIEEL & METAALCONSTRUCTIES uitgevoerd worden. Als eerste prototype werd PCC 2100 in de Centrale Werkplaats al gedeeltelijk voorbereid voor de ombouw.

2. AUTOBUSSEN

1. MATERIEEL.

Alle 132 autobussen bleven in dienst. Het buspark is samengesteld uit 52 rijtuigen VAN HOOL - FIAT en 80 rijtuigen JONCKHEERE - MERCEDES.

2. ONDERHOUD.

Op 1 maart werd het diagnose- en analysetoestel DIANA voorgesteld aan de pers. Dit unieke toestel vergde een belangrijke investering maar laat toe, zonder demontage en uiterst snel, de belangrijkste organen van de autobussen grondig uit te testen nl. de motor, de versnellingsbak, de persluchtinstallatie, de deuren en de elektrische installatie.

Door de gecontroleerde omstandigheden zijn de testen herhaalbaar en laten de resultaten een statistische analyse toe. Daarnaast kan het toestel aangewend worden voor het opsporen van defecten en het uitwerken van een meer doorgevoerd preventief onderhoud.

De studie voor de aanpassing van de Zöllner C 500 AC vermogenreinstallatie, voor het testen en roderen van Mercedes dieselmotoren met of zonder versnellingsbak, is voltooid. De werken zijn inmiddels ver gevorderd.

3. AUTOMATISERING AUTOBUSGARAGE.

Voor de autobusgarage werd een pilootproject ontworpen teneinde te komen tot een volledig geautomatiseerde gegevensverzameling. Dit project verloopt in drie fasen :

1. Centrale persluchtverdeling op de parking en voorverwarming autobussen.

De 80 nieuwste autobussen werden voorzien van een externe aansluiting voor perslucht en voor het aansturen en controleren van het in elk rijtuig aanwezige onafhankelijke verwarmingsapparaat. Hierdoor kunnen de bussen 's morgens rijklaar worden gemaakt zonder manuele tussenkomst. De hiertoe vereiste stalen constructie met elektrische en pneumatische installatie werd dit jaar door de firma FULTON ENTERPRISE uitgevoerd op de openluchtparking.

2. Automatisering der controle van de autobusbewegingen.

Zowel bij het binnen- als bij het buitenrijden van de parking, de wasinstallatie en het behandelgebouw, worden de bussen gedetecteerd en geïdentificeerd. Een centrale computer verwerkt deze gegevens, houdt de uitrijstaten bij die door de brigadier werden opgemaakt aan de hand van de dienstregelingen van de verkeersdienst, registreert de tankbeurten en de onderhoudsplanung, en signaleert aan de oversten alle vastgestelde afwijkingen. Anderzijds stuurt deze computer de persluchtverdeling en de voorverwarmingsinstallatie op de parking.

Dit jaar werd het bijzonder lastenkohier hiervoor opgesteld in samenwerking met het gespecialiseerde bedrijf U-SOFT. Het inbedrijfnemen ervan is gepland tegen eind 1989.

3. Aanwezigheidstijdenregistratie en jobverwerking.

In de derde fase worden thans nog manueel geschreven jobkaarten vervangen door rechtstreekse registratie via jobklokken. Ook de tikklokken zullen op het netwerk worden aangesloten. Dit laatste luik moet gerealiseerd worden tegen eind 1990.

4. SAMENSTELLING WAGENPARK OP 31 DECEMBER.

REEKS	IN DIENST	BOUWJAAR	GEMIDDELD AANTAL AFGELEGDE KM
611 - 625	15	1975	611.365
626 - 645	20	1976	599.967
646 - 662	17	1977	585.589
1001 - 1050	50	1986	147.373
1051 - 1080	30	1986	119.381

Het aantal reizigers bedraagt 50.146.983, een daling in vergelijking met 1987 van 477.405, hetzij -0,94 %. Deze achteruitgang ligt bij de geabonneerde reizigers, waarvan nog steeds sommigen overschakelen op het gebruik van de rittenkaart. Mede door het succes van de campagne om schoolgroepen met begeleiders tijdens de daluren te vervoeren met de gewone lijndiensten, is het aantal reizigers met rittenkaart gestegen.

Er tekent zich thans een stabilisering af bij alle soorten plaatsbewijzen. Tegen de achtergrond van nog steeds toenemend autoverkeer ingevolge goedkope energieprijzen, mag men dus gewagen van een redelijk goed jaar.

Van de andere kant stelt zich hoe langer hoe meer de vraag in hoever de gegevens, die sedert 1979 steeds op dezelfde manier worden vastgesteld of berekend, nog overeenstemmen met de werkelijkheid. Het tarievenstelsel heeft in het afgelopen decennium grote wijzigingen ondergaan. De verkooporganisatie kende een echte omwenteling door afschaffing van procedures en bestendig versoepelen van koop- en betalingsmogelijkheden. Tenslotte ontstonden op nationaal vlak nieuwe regelingen en mogelijkheden.

Deze 3 factoren hebben onmiskenbaar een grote weerslag gehad en veroorzaakten verschuivingen in de reizigersaantallen.

Uit een interne studie is gebleken dat door de vele gebruiksvriendelijke mogelijkheden in het tariefstelsel meerdere reizigerscategorieën niet geregistreerd worden of in enige gevallen slechts gedeeltelijk.

De voornaamste categorieën zijn :

1. gebruikers van het uurtarief : overstappende reizigers worden niet geregistreerd ;
2. overstappende reizigers van de N.M.V.B.-lijnen op M.I.V.A.-lijnen worden evenmin geteld ;
3. algemene abonnementen : uit vroegere tellingen stond vast dat het gemiddeld gebruik per abonnement per maand in Antwerpen hoger ligt dan het berekende aantal, steunend op een nationaal geldende norm ;
4. over het gebruik van de schoolabonnementen buiten de schooluren is weinig of niets bekend ;
5. traditioneel genieten heel wat personen, personeelsleden maar ook derden, van vrij vervoer in de meeste gevallen over het ganse net, in andere gevallen beperkt over een lijn. Nu mag men er wel van uitgaan dat het gemiddeld gebruik laag is, maar toch is het aantal gerechtigden erg hoog.

Er zijn nog meer categorieën maar de respectievelijke aantallen zijn te gering om enige procentuele weerslag te hebben. Verder heeft men voor sommige plaatsbewijzen de verwerking van gegevens verbeterd.

Op grond van die vaststellingen werd gepoogd ramingen op te stellen van het aantal niet geregistreerde reizigers. In menig geval kan men daarbij alleen uitgaan

van voorzichtige veronderstellingen, in andere gevallen bestond er een meer betrouwbare basis voor berekening.

Dat het om niet te verwaarlozen aantallen gaat, zal volgend voorbeeld aantonen. Indien slechts 10 % van de reizigers met rittenkaart of enkel ticket gebruik maakt van de mogelijkheid tot gratis overstap, dan vertegenwoordigt dit ongeveer 2,9 miljoen reizigers. In de praktijk staat het vast dat meer dan 10 % overstapt, in sommige gevallen soms nog een 2de keer. Daarbij komen nog de overstappende reizigers van de N.M.V.B.-lijnen op M.I.V.A.-lijnen.

Op grond van die voorzichtige ramingen leidt de studie tot het besluit dat het werkelijk aantal reizigers ca. 8 miljoen of 16 % hoger ligt. Anders uitgedrukt : door allerlei oorzaken wordt 1 reiziger op de 8 niet opgenomen in de statistieken.

Omwille van de terzake geldende nationale regelingen en omwille van de continuïteit werd in de volgende tabel dezelfde berekeningswijze als vroeger toegepast.

1. GEGEVENS

1. EVOLUTIE VAN HET AANTAL REIZIGERS.

	1987	1988	% ±IN 1988 T.O.V. 1987	% VAN HET TOTAAL IN 1988
reizigers met kaartje (1)	6.024.814	6.011.031	-0,23	11,99
reizigers met rittenkaart (2)	22.718.333	22.782.059	+0,28	45,43
subtotaal 1	28.743.147	28.793.090	+0,17	57,42
reizigers met A.A. (3)	10.772.719	10.465.965	-2,85	20,87
reizigers met school- abonnement (4)	11.108.522	10.887.928	-1,99	21,71
subtotaal 2	21.881.241	21.353.893	-2,41	42,58
TOTAAL	50.624.388	50.146.983*	-0,94	
<i>Extra diensten</i>	<i>64.117</i>	<i>76.808</i>	<i>+19,79</i>	
<i>TOTAAL</i>	<i>50.688.505</i>	<i>50.223.791</i>	<i>-0,92</i>	

* waarvan tramlijnen 31.347.991 of 62,51 %
buslijnen 18.798.992 of 37,49 %

Deze 4 rubrieken omvatten volgende reizigerscategorieën :

- (1) uitsluitend de enkel biljetten verkocht op trams en bussen ;
- (2) alle andere ritkaarten, met inbegrip van de schoolrittenkaarten, de voorstadskaarten en rittenkaarten bij speciale gelegenheden ;
- (3) reizigers met A.A. (gewoon, junior, senior), de gewone streek- en stadsabonnementen, de toeristenkaarten, de congreskaarten, de speciale postabonnementen en de evenementsticketten ;
- (4) reizigers met schoolabonnement of met streek- en stadsschoolabonnement.

2. EVOLUTIE VAN HET AANTAL AFGELEGDE KM.

	1987	1988	% ± IN 1988 T.O.V. 1987
tramlijnen	6.076.644,9	6.361.518,8	+ 4,69
buslijnen	7.232.472,3	7.299.490,6	+ 0,93
TOTAAL	13.309.117,2	13.661.009,4	+ 2,64

3. WIJZIGINGEN IN DE EXPLOITATIE.

Het systeem van de vrije deurkeuze wordt op tramlijn 12 ingevoerd vanaf 4 januari ; daarnaast bestaat het systeem al op lijnen 2, 7 en 15. Bij sommige gelegenheden wordt het systeem eveneens op andere lijnen toegepast gedurende korte periodes volgens bedrijfsnoodwendigheden.

BUSLIJN 6 : 3 juni

Wegens de herinrichting van het kruispunt K. Oomsstraat - Markgravelei wordt het traject als volgt gewijzigd : vanaf Doornelei over Korte Lozanastraat - J. Van Rijswijcklaan - Markgravelei en verder de bestaande reisweg.

Voordien was er vanaf 18 april reeds een tijdelijke omleiding vanaf St.-Hubertusstraat over Gen. Lemanstraat - J. Van Rijswijcklaan - Markgravelei.

TRAMLIJN 7 : 30 november

De eindpunthalte wordt overgebracht naar St.-Pietersvliet 14, bij de hoek St.-Paulusplaats.

BUSLIJNEN 19 en 20 :

Wegens de voorbereidende werken voor de vernieuwing van de spoorwegbrug Schijnpootweg werd buslijn 19 vanaf 2 november 1983 omgeleid vanaf Lange Lobroekstraat over Kalverstraat - Slachthuislaan - Schijnpootweg en verder de normale reisweg.

Tegelijk werd buslijn 20 omgeleid over Schijnpootweg - Eendrachtstraat (het éénrichtingsverkeer werd omgekeerd) - Ceulemansstraat - Lange Lobroekstraat en verder de normale reisweg. Wegens de vordering der werken voor het premetrostation Schijnpoot moest men buslijn 20 vanaf 2 december 1985 omleiden via Schijnpootweg - Slachthuislaan - Kalverstraat - Lange Lobroekstraat.

Om verkeerstechnische redenen kunnen beide buslijnen na voltooiing der werken hun oorspronkelijke reiwegen niet meer volgen. Bijgevolg moet men beide nieuwe reiwegen over Kalverstraat - Slachthuislaan als definitief beschouwen.

BUSLIJN 23 : 5 mei.

Door het verplaatsen van de wekelijkse markt naar de Canadalaan wordt de buslijn voortaan iedere donderdag vanaf 6.30 uur tot 15.00 uur in beide richtingen als volgt omgelegd : Dr. Decrolystraat - Dublinstraat - Argentiniëlaan - Manchesterlaan - Columbiastraat en omgekeerd, met gelegenheidshalten in de Dublinstraat.

4. BELANGRIJKE TIJDELIJKE WIJZIGINGEN.

TRAMLIJN 2 : 14 maart

Ingevolge de werken op de St.-Bernardsesteenweg wordt de lijn richting Hoboken omgeleid via Voetbalstraat - St.-Bernardsesteenweg ; normale reisweg vanaf 24 juni.

TRAMLIJNEN 3 - 7 - 10 - 11 : 20 maart

BUSLIJN 9

Ingevolge de ramp in de Sudermanstraat worden de lijnen onderbroken. Buslijn 9 mag de gewone reisweg hernemen laat op de avond ; tramlijn 7 wordt omgeleid naar Groenplaats tot de ochtend van 21 maart.

De tramlijnen 3 en 10 worden omgeleid vanaf Fr. Rooseveltplaats naar Leopoldplaats, en lijn 11 naar de premetro.

Reiswegen terug normaal vanaf 31 maart.

TRAMLIJNEN 4 EN 12 : 25 januari

Ingevolge de herprofilingswerken aan het kruispunt Zwaantjes worden de tramlijnen 4 (richting Groenplaats) en 12 (richting W. Saerensplein) en de via die lijnen uitrukkende wagens (richting Centrum) voor de duur der werken omgeleid via De Bruynlaan - Voetbalstraat - St.-Bernardsesteenweg.

Normale reisweg vanaf 24 juni.

TRAMLIJN 7 : 14 juni

Wegens het instortingsgevaar van één der huizen in de St.-Pietersvliet, wordt de tramlijn afgeleid naar de Groenplaats ; reizigers naar en van Tolhuis mogen buslijn 9 gebruiken, die een bijkomende halte heeft in beide richtingen bij de Minderbroedersrui ter hoogte van Klapdorp.

Pas vanaf 11 november kan de lijn haar gewone reisweg hernemen.

TRAMLIJN 8 : 5 april

Wegens rioleringswerken en de heraanleg van de Lange Leemstraat tussen Cuperusstraat en Belgiëlei, wordt het traject onderbroken vanaf Borsbeekbrug tot Groenplaats. In beide richtingen wordt de lijn omgeleid via lijn 11 - Arendstraat - premetro naar Groenplaats. Tussen Groenplaats en de Lambermontplaats wordt een trappendel ingesteld.

Vanaf 24 juni kan tramlijn 8 de normale reisweg hernemen, maar met een nieuwe halte-indeling.

BUSLIJN 16 : 23 maart

Wegens de heraanleg van de Deurnestraat te Mortsel wordt de lijn als volgt omgelegd in beide richtingen : Vosstraat - Saffierstraat - Arbeidersstraat - Roderveldlaan - Lode Vissenaekenstraat - Oogststraat - Septestraat - Deurnestraat - Ter Varentstraat - H. Consciencelaan en omgekeerd.

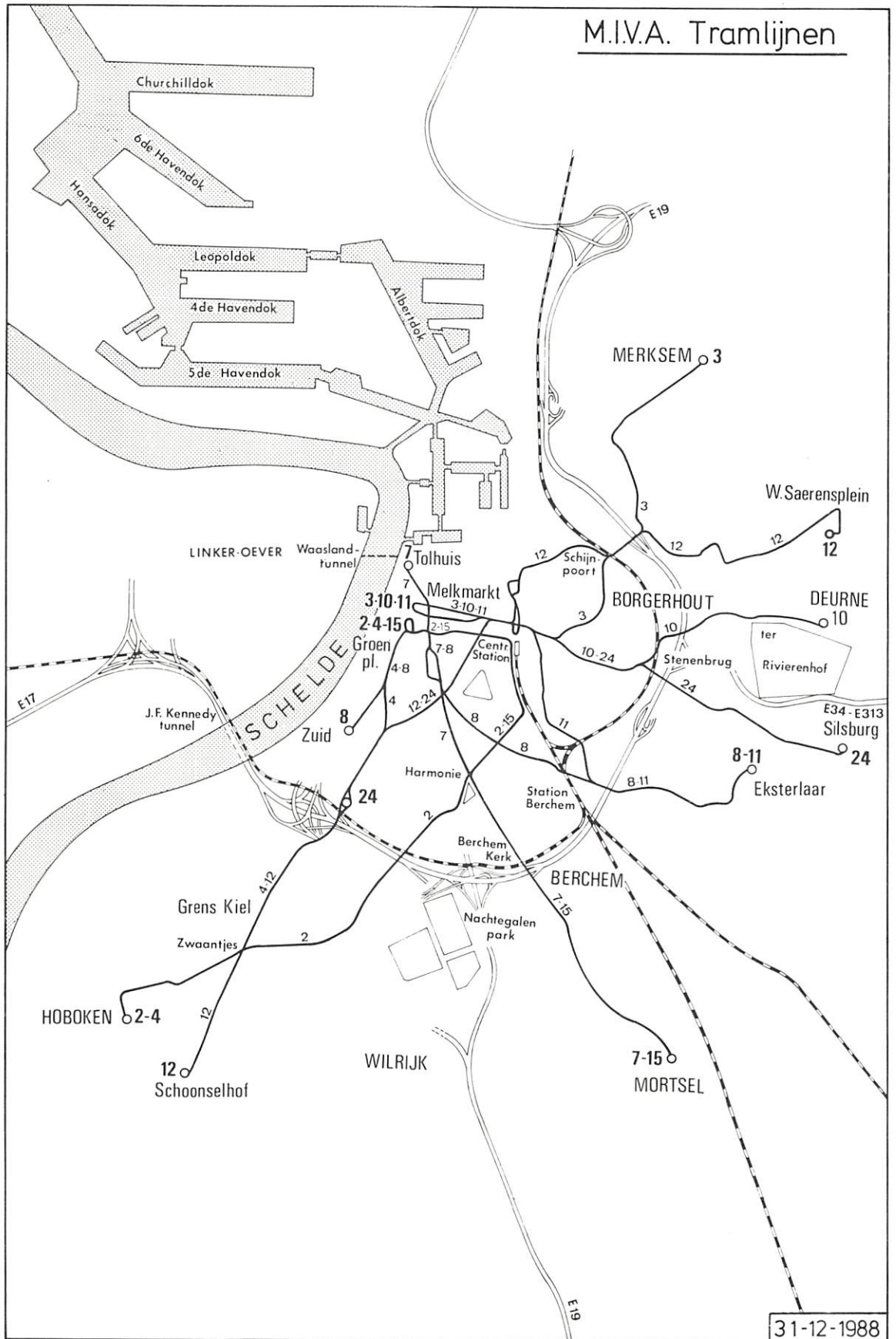
Normale reisweg vanaf 23 april.

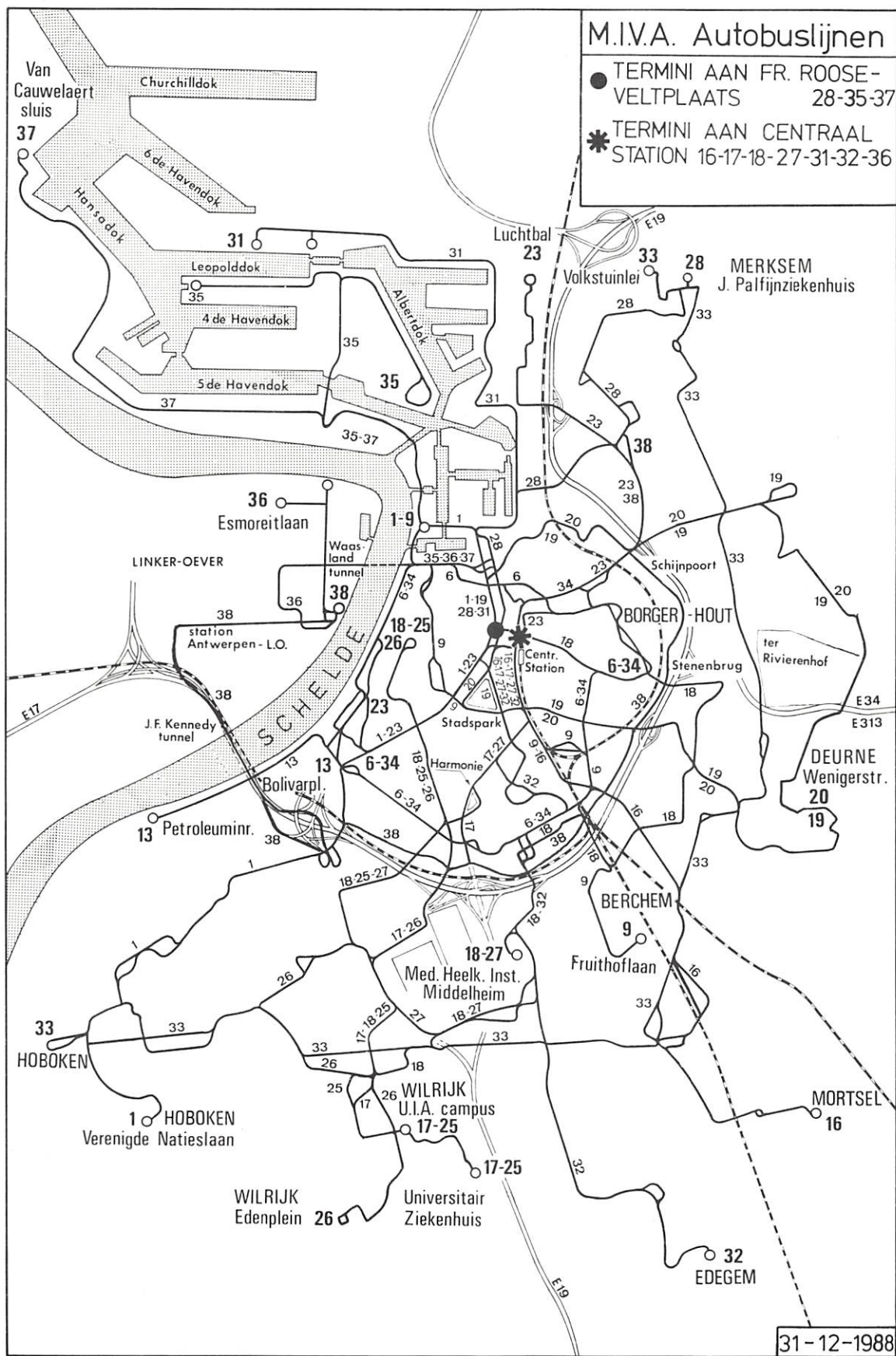
5 april

Door de werken in de Lange Leemstraat wordt de buslijn in beide richtingen omgeleid vanaf Borsbeekbrug - Cogels Osylei - Tramplein - Draakplaats - Draakstraat - Arendstraat - Mercatorstraat en omgekeerd.

Normale reisweg vanaf 12 mei.

M.I.V.A. Tramlijnen

22 september

Door wegeniswerken in de Mayerlei te Mortsel volgt lijn 16 volgende omleiding :
richting Kaphaanlei : Dorpsstraat - Wouwstraat - Boechoutselei - Kaphaanlei ;
richting Centraal Station : Kaphaanlei - Boechoutselei - Wouwstraat - Groenstraat
- Jordaenslei - Molenstraat.

Normale reisweg richting Centraal station vanaf 7 december.

In de richting Kaphaanlei moeten de bussen nog tijdelijk rijden via Boechoutselei
- Mayerlei - Wolschaerderveldenstraat - Kaphaanlei.

Normale reisweg vanaf 22 april 1989.

BUSLIJNEN 19/20 : 2 mei

Ingevolge werken in de Robianostraat worden de buslijnen als volgt omgeleid :
buslijn 19 richting Fr. Rooseveltplaats : Sprinkhaanstraat - Aug. Van Putlei - de
Villegasplein - Eksterlaar - Mortselsteenweg - Drakenhoflaan.

buslijn 20 richting Wenigerstraat : Drakenhoflaan - Mortselsteenweg - de Villegas-
plein - Eksterlaar - Vleerakkerstraat - Adrinckhovelaan - Cantincrodelaan - Weni-
gerstraat.

Normale reisweg vanaf 20 september.

BUSLIJN 26 : 18 april

Wegens de herinrichting van het kruispunt K. Oomsstraat - Markgravelei rijden
de bussen richting Groenplaats vanaf Le Grellelei over Binnensingel - Van Rijs-
wijcklaan - Lange Lozanastraat.

Normale reisweg vanaf 2 juni.

BIJLIJN 33 : 23 maart

Wegens de heraanleg van de Deurnestraat te Mortsel volgt de buslijn dezelfde
omleiding als buslijn 16 in beide richtingen :
richting Cockerill : Vosstraat - Saffierstraat - Arbeidersstraat - Roderveldlaan -
Lode Vissenaekenstraat - Oogststraat - Septestraat - Deurnestraat en verder
normaal.

richting Merksem : G. Gezellelaan - Septestraat - Oogststraat - Lode Vissenaeken-
straat - Roderveldlaan - Arbeidersstraat - Saffierstraat - Vosstraat en verder
normaal.

23 april

De vorige omleiding vervalt maar wegens het vorderen der werken in de Deurne-
straat rijden de bussen gedeeltelijk langs lijn 16 :

richting Cockerill : Deurnestraat - A. Stockmanslei - Dieseghemlei - Eggestraat -
Krijgsbaan.

richting Merksem : Antwerpsestraat - G. Gezellelaan - H. Consciencelaan - Die-
segghemlei - Osylei - Deurnestraat en verder normaal.

Normale reisweg vanaf 6 mei.

BUSLIJN 34 : 6 mei

Door de wegeniswerken in de K. Oomsstraat rijden de bussen vanaf Markgravelei
over Jan Van Rijswijcklaan - Korte Lozanastraat - Doornelei.

Normale reisweg vanaf 15 juni.

BUSLIJN 37 : 26 januari

Wegens het afsluiten van de Petroleumbrug voor alle verkeer wordt de reisweg als volgt gewijzigd :

richting Van Cauwelaertsluis : normale reisweg tot kaai 419, terugkeren bij het Marshalldok, via Polderdijkweg over Scheldelaan naar Wijtvliet met gewoon eindpunt.

richting Fr. Rooseveltplaats : Wijtvliet - Meestooftstraat - Polderdijkweg - Scheldelaan - Polderdijkweg tot kaai 419, terugkeren bij het Marshalldok, Polderdijkweg - Scheldelaan en verder normale reisweg.

1 juni

Gelet op het geringe aantal reizigers en om de uitgaven te beperken volgt de buslijn voortaan de omlegging 's morgens alleen in de richting Wijtvliet en 's avonds alleen in de richting Fr. Rooseveltplaats.

30 december

Heropening van de Petroleumbrug : de buslijn herneemt de normale reisweg in beide richtingen.

5. VAKANTIELIJN 29 - ZOO - FLANDRIA.

In de maanden juli en augustus werd deze speciale vakantielijn terug ingericht. Door het slechte weer en de tijdrovende reisweg was de belangstelling, net zoals vorig jaar, niet bijster groot. Het aantal reizigers bedroeg 10.507, hetzij gemiddeld 1,7 per afgelegde km.

6. LENGTEN VAN DE TRAMLIJNEN OP 31 DECEMBER.

LIJN	LENGTE H+T IN M	EXPL.LENGTE IN M	ASLENGTE IN M
2	18.620*	9.310	9.310,0
3	13.524	6.762	6.762,0
4	14.344	7.172	5.011,0
7	15.016	7.508	7.508,0
8	15.032	7.516	5.806,0
10	11.398	5.699	3.794,5
11	12.508	6.254	2.284,5
12	27.346	13.673	9.421,0
15	15.398*	7.699	86,5
24	16.522	8.261	3.173,0
TOTAAL	159.708	79.854	53.156,5

* Exploitatielengte premetro tramlijnen 2 en 15

vanaf begin open helling Belgiëlei tot halte station Groenplaats 2.423 m
 vanaf halte station Groenplaats tot einde open helling Belgiëlei 2.211 m

TOTAAL 4.634 m

7. LENGTEN VAN DE BUSLIJNEN OP 31 DECEMBER

LIJN	LENGTE H+T IN M	EXPL.LENGTE IN M	ASLENGTE IN M
1	24.534	12.267	12.267
6	13.570	6.785	6.785
9	16.624	8.312	7.097
13	6.452	3.226	2.682
16	19.268	9.634	8.864
17	20.488	10.244	9.292
18	42.320	21.160	17.846
19	17.718	8.859	8.182
20	18.130	9.065	8.529
23*	21.284	10.642	7.337
25	21.606	10.803	713
26	23.304	11.652	6.085
27	20.226	10.113	824
28	15.476	7.738	6.816
31	18.970	9.485	6.962
32*	23.222	11.611	7.168
33	43.228	21.614	17.258
34	13.216	6.608	6.608
35*	21.296	10.648	9.514
36	15.556	7.778	6.272
37*	24.074	12.037	6.935
38*	31.226	15.613	13.368
Totaal MIVA-lijnen	350.686	175.343	133.082
* Totaal verpachte lijnen	121.102	60.551	44.322
TOTAAL	471.788	235.894	177.404

OMLOOPLENGTE VAN DE ALTERNATIEVE REISWEGEN :

1 : verkorte ritten Zuid-Rijnkaai	9.572 m
16 : verkorte ritten Centraal Station - Luchthaven	7.422 m
17 : verkorte ritten Centraal Station - U.I.A.-Campus	16.732 m
18 : verkorte ritten Centraal Station - Berchem (Atheneum)	15.864 m
19 : ritten via Industriewijk Deurne	18.916 m
verkorte ritten Wenigerstraat - Ruggeveldlaan	14.746 m
20 : verkorte ritten Ruggeveldlaan - Wenigerstraat	14.682 m
25 : verkorte ritten Groenplaats - U.I.A.-Campus	17.850 m
27 : verkorte ritten Centraal Station - Prins Boudewijnlaan/Floralienlaan	18.180 m
32 : verkorte ritten Centraal Station - Edegem Gemeentehuis	19.872 m
36 : verlengde ritten via Strand	15.895 m

2. TARIEVEN

Bij beslissing van de Minister van Verkeerswezen op 8 december 1987 bleven de tarieven ongewijzigd gedurende het boekjaar, behalve voor de nieuwe nationale toeristenkaart.

1. NIEUW PLAATSBEWIJS.

Vanaf 1 juni werd de nationale toeristenkaart ingevoerd, geldig op alle lijnen van de maatschappijen voor intercommunaal vervoer en op de 25 N.M.V.B.-stadsnetten. De kaart moet men ontwaarden en ze blijft dan 24 uur geldig voor een onbeperkt aantal trajecten. De toeristenkaarten voor 1 dag of 2 opeenvolgende dagen werden vanaf dezelfde datum afgeschaft.

2. NIEUWE MOGELIJKHEDEN.

Aan de reiziger, wonende buiten de perimeter, die Antwerpen bezoekt, worden nieuwe mogelijkheden geboden.

Ter gelegenheid van de Boekenbeurs voerde de N.M.B.S. vanaf 1 november 1987 een evenement-1 dag-ticket in, eveneens geldig op de M.I.V.A.-lijnen tussen Centraal Station en de Boekenbeurs. Tijdens het boekjaar werd de formule veralgemeend voor andere manifestaties, maar het principe blijft behouden dat het N.M.B.S.-ticket geldig is op de M.I.V.A.-lijnen tussen Centraal Station en het evenement. De ticketten werden meerdere keren verkocht naar aanleiding van voetbalwedstrijden.

Vanaf 1 juli voerde de N.M.V.B. een gelijkaardig evenement-1 dag-ticket in, geldig op de M.I.V.A.-lijnen tussen het N.M.V.B.-busstation Fr. Rooseveltplaats en het evenement.

Tenslotte voerde de N.M.B.S. op 1 juni de T.T.B.-kaart in, geldig voor vrij vervoer op de netten van N.M.B.S., N.M.V.B. en de maatschappijen voor intercommunaal vervoer, op 5 dagen binnen een periode van 17 opeenvolgende dagen.

3. PROMOTIE TIJDENS DE DALUREN.

Het succes van de campagne om scholieren en begeleiders tijdens de daluren in schoolverband te vervoeren met de gewone lijndiensten, noopte tot het uitwerken van een soepeler systeem.

Vanaf 8 februari kunnen de leerlingen in groep gebruik maken van speciale 8-rittenkaarten met de vermelding "SCHOOL", die voordien in consignatie aan de scholen werden geleverd. De afrekening gebeurt tegen 50 % van de gewone prijs.

Bij wijze van overgangsmaatregel bleef de oude regeling, waarbij leerlingen en begeleiders van een gratis terugrit kunnen genieten op vertoon van de op de heenrit afgestempelde kaart tegen volle prijs, en een begeleidend schrijven van M.I.V.A., nog geldig tot en met 1 april. Thans ontwaardt men de rittenkaart bij heen- en terugrit.

Vanaf 9 mei mag de speciale 8-rittenkaart "SCHOOL" gebruikt worden tot 18 uur i.p.v. 16 uur.

Het succes was enorm : volgende tabel geeft de evolutie van het aantal reizigers :

1985 :	3.734
1986 :	8.172
1987 :	20.300
1988 :	155.560

4. TARIEVEN.

Sedert 20 januari 1986 zijn volgende prijzen van kracht :

1. Algemeen abonnement		
per maand		835
per jaar		8.350
2. Junior/Senior abonnement		
per maand		710
per jaar		7.100
3. Schoolabonnementen		
netabonnement	1ste kwartaal	2.100
	2de kwartaal	1.900
	3de kwartaal	1.700
	jaar (12 maanden)	5.000
lijnabonnement	1ste kwartaal	1.700
	2de kwartaal	1.520
	3de kwartaal	1.400
	jaar (10 maanden)	4.170
4. Uurtarief		
stadsnet	enkel kaartje	30
	8-rittenkaart	144
voorstadsnet	7-rittenkaart	170
5. Streek- en stadsabonnement		
N.M.V.B.-tarief + toeslag M.I.V.A.	1 maand : toeslag	190
	3 maanden : toeslag	530
	1 jaar : toeslag	2.080
6. Streek- en stadsschoolabonnement		
N.M.V.B.-tarief + toeslag M.I.V.A.	trimester : toeslag	370
	10 maanden : toeslag	1.060
	1 jaar : toeslag	1.270
7. Toeristenkaart		
tot 31 mei :	1 dag	85
	24 uren	135
	2 opeenvolgende dagen	150
vanaf 1 juni :	24 uren	140

5. VOORVERKOOP VAN RITTENKAARTEN.

	1984	1985	1986	1987	1988
aantal verkooppunten	355	381	403	420	425*
% kaartenverkoop door derden	84,21	82,76	85,08	91	91,13
% kaartenverkoop door M.I.V.A.	15,79	17,24	14,92	9	8,87

* bij 86 verkooppunten kan men ook N.M.V.B.-plaatsbewijzen kopen.

6. AANTAL VERSTREKTE ABONNEMENTEN.

	1984	1985	1986	1987	1988
SCHOOL					
jaarlijks	9.741	9.745	9.142	8.708	8.561
kwartaal	4.397	5.191	5.061	4.569	4.225
A.A.					
maandelijks	55.357	48.779	42.422	39.369	38.572
jaarlijks	3.285	2.843	2.456	2.238	2.014
JUNIOR/SENIOR					
maandelijks	30.662	25.643	21.462	19.535	18.005
jaarlijks	2.456	2.328	2.112	2.000	1.944
GEMENGDE ABONNEMENTEN					
gewoon - maand			1.195	2.938	3.553
jaar			10	12	10
kwartaal			57	107	104
school - jaar (12 m.)			21	32	34
jaar (10 m.)			452	560	640
kwartaal			341	1.261	1.702

Ongevallen Dienstonderbrekingen

Het aantal ingeschreven auto's neemt nog steeds toe. In Antwerpen is er thans 1 auto op 2 inwoners tussen 18 en 75 jaar.

De mobiliteitsbehoefte stijgt nog steeds en wordt goedkoop voldaan door de lage energieprijzen.

Het resultaat : nog steeds meer auto's op de wegen, in een stadskern waar de straten niet kunnen aangepast worden aan het volume.

De gevolgen zijn dan ook negatief over heel de lijn.

1. AANRIJDINGEN MET DERDEN

Na de mooie en vooral bemoedigende resultaten in de afgelopen jaren is het aantal aanrijdingen terug gestegen.

De politiek van de maatschappij is er nog steeds op gericht het aantal aanrijdingen te doen dalen door bijkomend onderricht, speciale sessies, enz., en het principe blijft gelden dat veiligheid primeert boven dienstregelmaat of andere voorschriften.

Dat er desondanks een gevoelige toename moet genoteerd worden, bewijst de stelling die in vorige jaarverslagen reeds werd aangehaald, nl. meer ingrijpende maatregelen van de Overheid. Vermits iedereen aanneemt dat er nog helemaal geen sprake is van een verzadiging van het motorvoertuigenpark, groeit de nood aan een beleid, gericht op een radicale mentaliteitswijziging.

Het rapport 1987 van de Verkeerspolitie van de Stad Antwerpen vermeldt in dat verband een zorgwekkend fenomeen : "Het verkeersgedrag is over het algemeen bijzonder slecht. Vele weggebruikers zijn onverdraagzaam, gedragen zich egoïstisch en zelfs agressief !" (blz. 26).

Men moet dus niet verder zoeken waar de oorzaak ligt van de toename der aanrijdingen. Het wordt trouwens bewezen door het feit dat de automobilist in 9 van de 10 aanrijdingen met trams in fout is.

Het aantal nieuwe trambestuurders is gelijk met vorige jaren. De slechter wordende mentaliteit zal ook wel een weerslag op hun rijgedrag hebben gehad.

De meer ervaren busbestuurders kennen vanzelfsprekend beter de gevaarlijke punten, en slagen er nog in om aanrijdingen te vermijden : vandaar de merkwaardige daling van het aantal. Het toont aan dat de maatschappij haar krachtingspanningen met succes verder zet.

Volgende tabellen geven de evolutie :

1. AANTALLEN.

	1979	1984	1985	1986	1987	1988	% t.o.v. 1987
met trams	1.564	795	850	797	712	834	+17,13
met bussen	509	311	364	341	334	296	- 11,38
met dienstwagens	54	30	48	35	29	33	+13,79
TOTAAL	2.127	1.136	1.262	1.173	1.075	1.163	+ 8,19

Per miljoen afgelegde km (afgerond tot op hogere of lagere eenheid) :

	1979	1984	1985	1986	1987	1988
trams	206	123	131	126	117	131
bussen	89	55	62	59	58	51
TOTAAL	155	91	98	94	88	92

2. VOORNAAMSTE OORZAKEN.

	1979	1984	1985	1986	1987	1988
1. dwarsend verkeer	283	150	176	152	122	101
2. afbuigend verkeer	468	173	155	101	124	148
3. afwijken in de richting van de sporen	151	169	167	171	94	132
4. te dicht bij de sporen parkeren	268	100	71	53	56	68
5. plots stoppen in de spoorzone	181	109	77	49	72	49

Er zijn belangrijke verschuivingen tussen de diverse oorzaken. In wezen kan men echter alles herleiden tot één vaststelling : de automobilist schenkt nog steeds veel te weinig aandacht aan de voorrang van het spoorvervoer.

De meeste aanrijdingen gebeurden op lijnen 12, 24 en 8 ; de gevaarlijkste punten blijven dezelfde als voorheen.

2. PERSOONLIJKE ONGEVALLLEN

Tijdens het boekjaar werd geen enkel persoonlijk ongeval met rechtstreeks dodelijke afloop genoteerd. Dit is, voor zover bekend, nog nooit eerder voorgekomen.

Van de andere kant leidden de verkeersopstoppingen tot enorm veel optrekken en afremmen, waardoor verhoogde kans op evenwichtsverlies : nog steeds een

vierde van de ongevallen betreft kwetsuren ten gevolge van noodremmingen.

Globaal bekeken valt de toename met 4,6 %, gelet op de omstandigheden, binnen aanvaardbare perken.

Volgende tabel geeft een overzicht :

	1979	1984	1985	1986	1987	1988
trams	207	155	159	168	101	130
bussen	166	159	159	148	160	143
TOTAAL	373	314	318	316	261	273

3. DIENSTONDERBREKINGEN

Hier geldt dezelfde bemerking van de Verkeerspolitie als bij de aanrijdingen met ernstige gevolgen. De cijfers in volgende tabel spreken voor zichzelf : een toename met 23,28 % van het aantal gevallen ; de gemiddelde omvang van de geleden hinder neemt eveneens toe.

De plaatsen met het hoogste risico zijn nog steeds dezelfde als voorheen nl. Ommeganckstraat en Lange Leemstraat. De meest "geteisterde" lijn blijft tramlijn 11.

	1984	1985	1986	1987	1988	% t.o.v. 1987
1. AANTAL GEVALLEN						
1. foutief geparkeerde auto's	728	1.075	1.157	1.153	1.403	+21,68
2. aanrijdingen tussen derden in spoorzone	47	70	91	92	113	+22,83
3. allerlei	53	129	142	138	189	+36,96
TOTAAL	828	1.274	1.390	1.383	1.705	+23,28
2. AANTAL BETROKKEN RIJTUIGEN						
1. foutief geparkeerde auto's	1.478	1.694	1.943	1.860	2.149	+15,54
2. aanrijdingen tussen derden in spoorzone	137	157	199	190	280	+47,37
3. allerlei	128	301	320	253	360	+42,29
TOTAAL	1.743	2.152	2.462	2.303	2.789	+21,10
3. GELEDEN OPONTHOUD IN MINUTEN						
1. foutief geparkeerde auto's	20.498	20.111	21.026	21.864	24.707	+13,00
2. aanrijdingen tussen derden in spoorzone	2.375	2.542	3.080	2.899	4.135	+42,64
3. allerlei	2.358	5.972	3.905	4.633	5.203	+12,30
TOTAAL	25.231	28.625	28.011	29.396	34.045	+15,82

4. FOUTIEF PARKEREN BIJ DE HALTEN

Gelet op het boven vermeld citaat uit het Politierapport, wekt het geen verwondering dat het aantal overtredingen inzake de reglementering betreffende het parkeren aan tram- en bushaltes, met sprongen de hoogte in gaat.

De hoop, dat versterkt toezicht door Politie en controleurs enige verbetering zou brengen, is volledig in de mist opgegaan.

Er werden 8.184 vaststellingen gedaan, waaruit 8.020 processen-verbaal werden opgesteld. Toch is dat maar een fractie van de werkelijk begane inbreuken, omdat een officiële vaststelling slechts gebeurt als een bus de meestal door wegdekschildering goed opvallende halteplaats niet reglementair kan aandoen. Ook de weinige busstroken blijken als parkeerplaats zeer in trek te zijn.

De tendens in de laatste maanden van het boekjaar duidt aan dat men voor 1989 nog een veel sterkere toename van het probleem mag verwachten.

Verontrustend is daarbij dat ingeval van sommige betwistingen, de rechterlijke macht het mandaat van de controleurs eerder beperkend beoordeelt op een juridische grondslag. Daarbij gaat ze voorbij aan de reële hinder voor reiziger en maatschappij. Het hoeft geen betoog dat daarmee de deur naar meer misbruiken bij het parkeren nog verder wordt open gezet.

Uitslagen van de exploitatie rekening

1. DE EXPLOITATIE-REKENING

De exploitatierekening werd opgemaakt overeenkomstig de voorschriften van art. 40 der statuten van 1 MAART 1988 (K.B. 8.3.88, B.S. 1.4.88)

A. DE ONTVANGSTEN

a) de verkeersontvangsten	681.818.188
b) de reclameontvangsten	10.578.808
c) de opbrengsten van eventuele verhuringen	794.670
d) de andere bedrijfsontvangsten	157.848.621
e) de ontvangsten uit financiële beleggingen	7.277.787

TOTALEN A. **858.318.074**

B. DE UITGAVEN

a) de personeelslasten	1.282.120.791
b) de tractie-energie	107.231.633
c) de verbruikte grondstoffen	89.536.623
d) de lasten die voortspruiten uit de levering van diensten en andere diverse uitgaven	51.956.590
e) de provisies	-30.517.712
f) de vergoedingen van de vervoerdiensten die voor rekening van de maatschappij door privé-uitbaters werden verricht	132.778.183
g) de dotatie tot stijving van het verzekeringsfonds of het bedrag van de premies die aan de verzekeringsmaatschappijen werden gestort	26.250.967
h) de afschrijvingen en waardeverminderingen	336.641.908
i) de intrestlasten van leningen en andere financiële kosten	68.019.091

TOTALEN B. **2.064.018.074**

C. HET BRUTORESULTAAT :

d.i. het verschil tussen de posten A en B - 1.205.700.000

D. DE DOOR DE STAAT TOEGEKENDE KREDIETEN

voor de werking van de Maatschappij 1.205.700.000

E. HET NETTORESULTAAT :

d.i. het verschil tussen de posten C en D 0

Wegens de nieuwe statuten, de regularisatie van de overeenkomst inzake de Centrale Werkplaats te Hoboken en de nieuwe voorschriften omtrent de afschrijvingen, is de vergelijking met de exploitatierekening met vorige jaren niet mogelijk, behalve voor enige posten. Evenzo zou een detailverdeling over tram en bus, en een berekening van de kostendeckingscoëfficiënt leiden tot een vertekend beeld. Voor toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 10.

**2. UITGAVEN
BETREFFENDE
HET PERSONEEL**

De wedden en lonen bedragen		788.723.655
Hierin begrepen		
de eindejaarspremie : 60.644.823		
De verplichte sociale lasten bedragen		450.741.241
of 57,15 % van de wedden en lonen.		
Zij omvatten :		
- de bijdragen aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid	331.097.766	
- de provisie voor bijkomende vakantie der arbeiders	54.178.907	
- de provisie voor de 2/5 vierde week vakantie der arbeiders	5.236.007	
- de provisie voor de vakantie der bedienden	17.583.860	
- de verzekeringspremie voor arbeidsongevallen	9.347.860	
- de 10 wettelijke feestdagen der arbeiders	20.478.222	
- het gewaarborgd weekloon der arbeiders	10.082.732	
- de sociale abonnementen (spoor)	126.601	
- de werkkledij der arbeiders	1.318.386	
- het familiaal verlof der arbeiders	1.290.900	
De bijkomende personeelskosten bedragen		147.647.155
of 18,72 % van de wedden en lonen		
Zij omvatten :		
- compensatieuren der arbeiders	298.783	
- het anciënniteitsverlof der arbeiders	9.642.583	
- de vergoeding voor uniform- en werkkledij	3.185.863	
- de vergoeding voor loonverlies wegens ziekte, arbeidsongeval of legerdienst	2.635.077	
- de bijdrage aan het sociaal fonds	11.102.633	
- de bijdrage aan het syndikaal fonds	3.873.117	
- de aanvullende rustgelden	94.720.051	
- het brugpensioen	13.370.475	
- de groepsverzekering van het personeel en de Bijzondere Studie- dienst Premetro	5.529.935	
- het budget van de sociale dienst, de premies en de viering van de gede- koreerden en op rust gesteld personeel en dergelijke	3.288.638	
TOTAAL		1.387.112.051
Hiervan werd ten laste van de exploitatie- rekening geboekt :		1.282.120.791
of 92,43 % van het totaal.		

Jaarrekening per 31 december 1988

ACTIVA**1. BALAN**

	31.12.1988	31.12.1987
VASTE ACTIVA		
III. MATERIELE VASTE ACTIVA		
A. Terreinen en gebouwen	842.102.452	787.771.169
B. Installaties, machines en uitrusting	280.747.125	197.733.669
C. Meubilair en rollend materieel	561.440.489	577.861.065
D. Leasing en soortgelijke rechten	115.945	464.651
E. Overige materiële vaste activa		386.363.056
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	30.496.966	23.942.062
	<u>1.714.902.977</u>	<u>1.974.135.672</u>
IV. FINANCIËLE VASTE ACTIVA		
C. Andere financiële vaste activa		
2. Vorderingen en borgtochten in contanten	183.650	181.150
	<u>183.650</u>	<u>181.150</u>
TOTAAL	1.715.086.627	1.974.316.822
VLOTTENDE ACTIVA		
VI. VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING		
A. Voorraden		
1. Grond- en hulpstoffen	169.455.982	158.037.747
2. Goederen in bewerking	455.538	800.571
6. Vooruitbetalingen	316.500	
	<u>170.228.020</u>	<u>158.838.318</u>
VII. VORDERINGEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR		
A. Handelsvorderingen	113.421.682	85.877.556
B. Overige vorderingen	182.439.968	194.306.150
	<u>295.861.650</u>	<u>280.183.706</u>
IX. LIQUIDE MIDDELEN	173.820.233	214.890.636
X. OVERLOPENDE REKENINGEN	2.487.143	771.386
TOTAAL	642.397.046	654.684.046
TOTAAL DER ACTIVA	2.357.483.673	2.629.000.868

Nagezien door het College van Commissarissen in zitting van 19 april 1989.

PER 31 DECEMBER 1988

PASSIVA

	31.12.1988	31.12.1987
EIGEN VERMOGEN		
I. KAPITAAL		
A. Geplaatst kapitaal	396.000.000	396.000.000
VI. KAPITAALSUBSIDIES	239.616.527	
TOTAAL	635.616.527	396.000.000
VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN		
VII. VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN		
D. Overige risico's en kosten	146.075.524	176.593.236
TOTAAL	146.075.524	176.593.236
SCHULDEN		
VIII. SCHULDEN OP MEER DAN EEN JAAR		
A. Financiële schulden		
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden		115.945
4. Kredietinstellingen	901.091.000	1.026.662.000
	901.091.000	1.026.777.945
D. Overige schulden	5.500.000	391.863.056
	906.591.000	1.418.641.001
IX. SCHULDEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR		
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	115.686.945	121.571.706
B. Financiële schulden		
1. Kredietinstellingen	51.022.088	57.409.634
C. Handelsschulden		
1. Leveranciers	68.530.267	55.237.788
D. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	32.936.991	372.750
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten		
1. Belastingen	38.856.884	38.856.797
2. Bezoldigingen en sociale lasten	281.833.061	282.185.395
	320.689.945	321.042.192
F. Overige schulden	1.901.921	2.878.096
	590.768.157	558.512.166
X. OVERLOPENDE REKENINGEN	78.432.465	79.254.465
TOTAAL	1.575.791.622	2.056.407.632
TOTAAL DER PASSIVA	2.357.483.673	2.629.000.868

Afgesloten door de Raad van Bestuur in zitting van 14 april 1989.

2. RESULTATENREKENING

KOSTEN	31.12.1988	31.12.1987
II. BEDRIJFSKOSTEN		
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen		
Inkopen	180.054.461	153.235.168
Wijziging in de voorraad (toename -, afname +)	- 11.625.605	13.802.792
	<u>168.428.856</u>	<u>167.037.960</u>
B. Diensten en diverse goederen	355.637.172	331.112.409
C. Bezoldigingen, sociale lasten	1.387.112.051	1.372.144.648
D. Afschrijvingen op materiële vaste activa	164.449.887	133.881.172
E. Waardevermindering op voorraden, handelsvorderingen (toevoegingen +)	383.536	343.953
F. Voorziening voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	- 30.517.712	64.084.494
G. Andere bedrijfskosten	1.349.998	2.121.213
TOTAAL BEDRIJFSKOSTEN	2.046.843.788	2.070.725.849
V. FINANCIËLE KOSTEN		
A. Kosten van schulden (toel.XIII,B)	90.022.772	102.813.564
C. Andere financiële kosten (toel.XIII,D)	189.801	279.853
TOTAAL FINANCIËLE KOSTEN	90.212.573	103.093.417
VIII. UITZONDERLIJKE KOSTEN		
A. Uitzonderlijke afschrijvingen op materiële vaste activa	288.958.868	
X. BELASTINGEN		
A. Roerende voorheffing	2.179.565	2.891.370
RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR		
Resultaat	0	0
TOTAAL VAN DE KOSTEN	2.428.194.794	2.176.710.636

ER 31 DECEMBER 1988

OPBRENGSTEN	31.12.1988	31.12.1987
I. BEDRIJFSOPBRENGSTEN		
A. Omzet Verkeersontvangsten	681.818.188	682.755.110
B. Wijziging in de voorraad (toename +, afname -)	-345.033	1.850.947
C. Geactiveerde interne produktie	35.211.550	31.366.983
D. Andere bedrijfsopbrengsten	208.944.776	194.032.993
TOTAAL BEDRIJFSOPBRENGSTEN	925.629.481	910.006.033
IV. FINANCIËLE OPBRENGSTEN		
B. Opbrengsten uit vlottende activa	8.728.026	11.569.479
C. Andere financiële opbrengsten (toel. XIII,A)	146.896.836	77.823
TOTAAL FINANCIËLE OPBRENGSTEN	155.624.862	11.647.302
VII. UITZONDERLIJKE OPBRENGSTEN		
Terugnemingen, afschrijvingen materiële vaste activa en andere uitzonderlijke opbrengsten	119.049.073	
RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR		
Tegemoetkoming van de Staat : in de bedrijfsresultaten in de financiële en uitzonderlijke resultaten	1.205.700.000 22.191.378	1.230.200.000 24.857.301
	1.227.891.378	1.255.057.301
TOTAAL VAN DE OPBRENGSTEN	2.428.194.794	2.176.710.636

3. TOELICHTING

III. STAAT VAN DE MATERIELE VASTE ACTIVA (post III)

	TERREINEN EN GEBOUWEN	INSTALLATIES MACHINES EN UITRUSTING
a. Aanschaffingswaarde		
Per einde van het vorige boekjaar	1.475.563.440	603.996.058
Mutaties tijdens het boekjaar :		
– aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	1.095.695	27.650.974
– overdrachten en buitengebruikstellingen		-7.276.765
– overboekingen van een post naar een andere	396.754.059	24.259.113
Per einde van het boekjaar	1.873.413.194	648.629.380
c. Afschrijvingen & waardeverminderingen		
Per einde van het vorige boekjaar	687.792.271	406.262.389
Mutaties tijdens het boekjaar :		
– geboekt	343.518.471	45.549.439
– teruggenomen		-76.652.808
– afgeboekt		-7.276.765
Per einde van het boekjaar	1.031.310.742	367.882.255
d. Netto-boekwaarde per einde van het boekjaar	842.102.452	280.747.125

	MEUBILAIR EN ROLLEND MATERIEEL	LEASING EN SOORTGELIJKE RECHTEN
a. Aanschaffingswaarde		
Per einde van het vorige boekjaar	1.179.298.062	1.588.210
Mutaties tijdens het boekjaar :		
– aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	7.073.988	
– overdrachten en buitengebruikstellingen	-10.943.268	
– overboekingen van een post naar een andere		
Per einde van het boekjaar	1.175.428.782	1.588.210
c. Afschrijvingen & waardeverminderingen		
Per einde van het vorige boekjaar	601.436.997	1.123.559
Mutaties tijdens het boekjaar :		
– geboekt	63.992.139	348.706
– teruggenomen	-40.497.575	
– afgeboekt	-10.943.268	
Per einde van het boekjaar	613.988.293	1.472.265
d. Netto-boekwaarde per einde van het boekjaar	561.440.489	115.945

	OVERIGE MATERIELE VASTE ACTIVA	ACTIVA IN AAN- BOUW EN VOOR- UITBETALINGEN
a. Aanschaffingswaarde		
Per einde van het vorige boekjaar	387.077.003	46.865.331
Mutaties tijdens het boekjaar :		
– aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa		41.205.020
– overdrachten en buitengebruikstellingen		-22.923.269
– overboekingen van een post naar een andere	-386.363.056	-34.650.116
Per einde van het boekjaar	713.947	30.496.966
c. Afschrijvingen & waardeverminderingen		
Per einde van het vorige boekjaar	713.947	22.923.269
Mutaties tijdens het boekjaar :		
– geboekt		
– afgeboekt		-22.923.269
Per einde van het boekjaar	713.947	0
d. Netto-boekwaarde per einde van het boekjaar	0	30.496.966
IV. STAAT VAN DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA		
B. Andere vorderingen (IV.C2)		
Netto-boekwaarde per einde van het vorige boekjaar		181.150
Mutaties tijdens het boekjaar :		
Toevoegingen		8.100
Terugbetalingen		-5.600
Netto-boekwaarde per einde van het boekjaar		183.650
VII. OVERLOPENDE REKENINGEN		
Voorafbetaalde verzekering "brand"		696.015
Voorafbetaalde bewijzen van benutting		385.110
Toezichttaks radiostations		643.500
Onderhouds- en huurcontracten		313.369
Creditintresten kredietinstellingen		449.149
		2.487.143
VIII. STAAT VAN HET KAPITAAL		
A. Maatschappelijk kapitaal		
1. Geplaatst kapitaal (I.A.)		
– Per einde van het vorige boekjaar		396.000.000
– Wijzigingen tijdens het boekjaar		0
– Per einde van het boekjaar		396.000.000
2. Samenstelling van het kapitaal		
Het kapitaal is volgestort en wordt vertegenwoordigd door 39.600 maatschappelijke aandelen, nominaal groot 10.000 Fr. elk, die in het bezit zijn van de deelhebbende openbare besturen.		
IX. VOORZIENINGEN VOOR OVERIGE RISICO'S EN KOSTEN		
Overige risico's en kosten (VII.D.)		
– voorzieningen voor het jaar 1989		146.075.524
		146.075.524

X. STAAT VAN DE SCHULDEN

A. Uitsplitsing van de schulden met een oorspronkelijke looptijd van meer dan één jaar, naar gelang hun resterende looptijd.

Financiële schulden :

- Resterende looptijd van hoogstens één jaar (IX.A)
leasingschulden
kredietinstellingen

115.945
115.571.000

115.686.945

- Resterende looptijd van meer dan één jaar doch hoogstens vijf jaar :
leasingschulden (VIII.A3)
kredietinstellingen (VIII.A4)

461.436.000

461.436.000

- Resterende looptijd van meer dan vijf jaar :
kredietinstellingen (VIII.A4)
overige schulden (VIII.D)

439.655.000
5.500.000

455.155.000

TOTAAL

1.022.277.945

B. Schulden gewaarborgd door de Belgische overheidsinstellingen.

Financiële schulden :

4. Kredietinstellingen

- kredietinstellingen (VIII.A4)
- schulden op meer dan één jaar, die binnen het jaar vervallen (IX.A)

901.091.000
115.571.000

1.016.662.000

C. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten.

1. Belastingen

- vervallen belastingschulden
- niet vervallen belastingschulden

38.856.884

2. Bezoldigingen en sociale lasten

- vervallen schulden ten aanzien van R.S.Z.
- andere schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten

281.833.061

320.689.945

XI. OVERLOPENDE REKENINGEN

- toe te rekenen kosten
- te verrekenen abonnementen
- te verrekenen rittenkaarten
- te verrekenen reclameontvangsten
- te verrekenen vergoeding verlenging lijn 31

8.488.839
45.740.760
24.012.865
106.667
83.334

78.432.465

XII. BEDRIJFSRESULTATEN

C. Personeel :

1. Gemiddeld bestand

- arbeiders
- bedienden
- directiepersoneel

1988

1987

907
222
17

907
228
17

1146

1152

	1988	1987
2. Kosten (II.C)		
– bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	788.723.655	781.227.818
– patronale bijdragen voor sociale verzekeringen	450.741.241	448.651.155
– patronale bijdragen voor buitenwettelijke verzekeringen	5.529.935	5.669.806
– andere personeelskosten	47.397.169	44.917.516
– pensioenen	94.720.051	91.678.353
	1.387.112.051	1.372.144.648
D. Waardeverminderingen :		
1. Op voorraden		
– geboekte	207.370	
– teruggenomen		
2. Op handelsvorderingen (II.E)		
– geboekte	176.166	343.953
– teruggenomen		
	383.536	343.953
E. Voorzieningen voor risico's en kosten (II.F)		
– toevoegingen	15.191.502	64.084.494
– bestedingen en terugnemingen	-45.709.214	
	-30.517.712	64.084.494
F. Andere bedrijfskosten :		
Belastingen en taksen op de bedrijfsuitoefening (II.G)	1.349.998	2.121.213
XIII. FINANCIËLE RESULTATEN		
A. Andere financiële opbrengsten		
Door de overheid toegekende subsidies, aangerekend op het resultaat :		
– kapitaalsubsidies	146.746.529	
– diverse financiële opbrengsten	150.307	
	146.896.836	
B. Geactiveerde intresten en financiële kosten (V.A)	90.022.772	102.813.564
D. Andere financiële kosten (V.C)		
– intresten op kredietinstellingen	9.996	30.467
– commissie op kredietopening		
– bank- en girokosten	146.556	210.042
– wisselresultaten	33.249	39.344
	189.801	279.853
XVI. ANDERE TAKSEN EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DERDEN		
A. Belasting over de toegevoegde waarde in rekening gebracht :		
– aan de onderneming (aftrekbaar)	91.421.639	72.948.433
– door de onderneming	89.448.540	77.979.663
B. De ingehouden bedragen ten laste derden		
– bedrijfsvoorheffing	202.776.860	202.400.383

XVII. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

De goederen en waarden gehouden door derden in hun naam maar ten bate en op risico van de onderneming :

Consignatiehouders van vervoerbewijzen : 16.359.500
Verplichtingen wegens geplaatste bestellingen : borgstellingen : 46.925.212

Aanvullend pensioenstelsel :

1. Personeel van de maatschappij :

Volgens de bepalingen van het reglement der aanvullende rustgelden, werd een verdelingsstelsel van aanvullende rustgelden op het wettelijk pensioen aan de oprustgestelden en hun rechthebbenden ingesteld volgens het stelsel der mutualiteit.

De financiering gebeurt enerzijds door inhouding van 4,5 % op het gedeelte van het brutoloon van het personeel dat het maximum, vastgesteld door de wet op de maatschappelijke zekerheid voor de berekening der bijdragen overschrijdt, en anderzijds door stortingen van de maatschappij.

Het verschil tussen de te betalen aanvullende rustgelden en de opbrengsten, wordt jaarlijks opgenomen in de resultatenrekening, ingevolge toelating van het Ministerie van Verkeerswezen.

2. Ten voordele van het personeel van de Bijzondere Studiedienst voor de Pre-metro, werd een groepsverzekeringskontraat afgesloten met de Belgische Nationale Assurantiekas-Assubel.

XIX. FINANCIËLE BETREKKINGEN MET BESTUURDERS EN ZAAKVOERDERS

D. Rechtstreekse bezoldigingen ten laste van de resultatenrekening :

- bestuurders en commissarissen 670.874

XX. WAARDERINGSREGELS

De waarderingsregels werden opgesteld binnen het kader van de wettelijke bepalingen van het K.B. van 8 oktober 1976.

MATERIELE VASTE ACTIVA

Van al de in de materiële vaste activa opgenomen goederen werd een gedetailleerde inventaris opgemaakt, behalve deze gefinancierd door derden. Ze worden gewaardeerd tegen hun inbrengwaarde, aanschaffingsprijs of hun vervaardigingsprijs. Wanneer hun aanvangswaarden niet werden teruggevonden werden ze geschat.

Ingevolge de richtlijn van het Bestuur van het Vervoer van 7 december 1988 worden vanaf 1988 de materiële vaste activa afgeschreven naar rato van de verwachte gebruiksduur.

Art. 6 van de conventie van 10 januari 1969, betreffende de bouw van een loods en centrale werkplaats te Hoboken, werd gewijzigd bij overeenkomst van 19 september 1988 afgesloten tussen de Belgische Staat en de M.I.V.A. Hierdoor worden deze installaties opgenomen in het patrimonium van de M.I.V.A. onder de rubriek ACTIVA III A "Terreinen en Gebouwen" in plaats van onder de rubriek F "Overige materiële vaste activa". De tegenwaarde ervan, geboekt onder rubriek PASSIVA VIII D "Overige schulden" wordt overgedragen naar de rubriek PASSIVA VI "Kapitaalsubsidie". De installaties en de kapitaalsubsidie worden gelijkelijk afgeschreven.

FINANCIELE VASTE ACTIVA

Worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs. Tot waardevermindering zal worden overgegaan ingeval van duurzame ontwaarding.

VOORRADEN

De grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde volgens de methode van de voortschrijdende gemiddelde maandprijzen.

De goederen in bewerking worden gewaardeerd aan de vervaardigingsprijs.

VORDERINGEN

Worden gewaardeerd aan de nominale waarde. Tot waardeaanpassing zal worden overgegaan volgens de feitelijke toestand.

VOORZIENINGEN VOOR RISIKO'S EN KOSTEN

Alleen worden hier geboekt voorzieningen om naar hun aard duidelijk omschreven risico's voor verliezen of kosten te dekken die op balansdatum waarschijnlijk of zeker zijn, doch waarvan het bedrag niet vaststaat.

SCHULDEN

Gewaardeerd aan de nominale waarde. Tot waardeaanpassing zal worden overgegaan volgens de feitelijke toestand.

Vreemde valuta worden omgerekend aan de koers op datum van balans.

Schulden van leasing worden gevormd door de som van de kapitaalsbestanddelen, die de geleasde investeringen reconstitueren.

Al de andere posten van het activa en passiva zijn vermeld aan hun boekwaarde.

XXI. VOORSTELLING VAN DE JAARREKENING

Bij brief van 15 december 1978, gericht aan de Belgische Vereniging voor Gemeenschappelijk Stads- en Streekvervoer, Gulden Vlieslaan 15 te 1060 Brussel heeft het Ministerie van Economische Zaken de Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Gent toestemming verleend om aan het gedeelte "Resultaat van het boekjaar" van de Resultatenrekening twee rubrieken toe te voegen namelijk :

- tegemoetkoming van de staat in de bedrijfsresultaten
- tegemoetkoming van de staat in de financiële en uitzonderlijke resultaten.

Op de rekening "tegemoetkoming van de staat in de bedrijfsresultaten" worden de staatsubsidies in het bedrijfsverlies geboekt, daar waar de tussenkomst van de staat in de intresten wordt geboekt op de rekening "tegemoetkoming van de staat in de financiële en uitzonderlijke resultaten".

Deze wijze van boeken heeft onze maatschappij overgenomen en komt ongewijzigd voor in de jaarrekening van 1988. Voor wat de andere posten uit de jaarrekening betreft, werd rekening gehouden met het K.B. van 12 september 1983 tot wijziging van het K.B. van 8 oktober 1976 met betrekking tot de jaarrekening van de onderneming.

XXII. BEKENDMAKING VAN DE UITTREKSELS DER AKTEN VAN OPRICHTING EN VAN WIJZIGING DER STATUTEN.

De akte van oprichting van de Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Antwerpen, verleden voor de Minister van Verkeerswezen op 10 oktober 1962, werd goedgekeurd bij K.B. van 21 december 1962 (Belgisch Staatsblad van 25 december 1962), waardoor de Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Antwerpen werkend onder de statuten gevoegd bij de wet van 22 februari 1961 (Belgisch Staatsblad van 28 februari 1961) gewijzigd bij K.B. 525 van 31 maart 1987 en als Publiekrechtelijke Vereniging met Rechtspersoonlijkheid, de exploitatie van het Antwerpse tram- en busnet kreeg toevertrouwd vanaf 1 januari 1963.

De artikels 43 en 46 van de statuten, gevoegd bij de oprichtingsakte van de Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Antwerpen werden gewijzigd, ingevolge een beslissing genomen met eenparigheid van stemmen door de buitengewone algemene vergadering der aandeelhouders van "Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Antwerpen" gehouden op 28 september 1970 en goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 2 december 1970 (Belgisch Staatsblad van 15 december 1970).

Bij Koninklijk Besluit van 20 maart 1978 (Belgisch Staatsblad van 15 september 1978) werden de voorwaarden bepaald van de afkoop door de Staat vanaf 1 januari 1978 van de vroegere concessiehouders in het maatschappelijk kapitaal van de maatschappijen voor stedelijk gemeenschappelijk vervoer. De Belgische Staat heeft aldus in 1978, 11.500 maatschappelijke aandelen B afgekocht van de N.V. Electrafina volgens de voorwaarden van dit Koninklijk Besluit.

Ingevolge de beslissing genomen door de buitengewone algemene vergadering van de "Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Antwerpen" gehouden op 29 mei 1978 en het Koninklijk Besluit van 20 juli 1978 (Belgisch Staatsblad van 15 september 1978) werden de gewijzigde statuten goedgekeurd. De wet van 22 december 1977 betreffende Budgettaire Voorstellen 1977-1978 artikel 172 (Belgisch Staatsblad van 24 december 1977), machtigde de Koning om de voorwaarden te bepalen van de afkoop van de inbreng der vroegere concessiehouders in het maatschappelijk kapitaal en de wijzigingen hiervoor aan de statuten goed te keuren.

Bij Koninklijk Besluit van 31 december 1983 (Belgisch Staatsblad van 7 januari 1984) worden de artikelnummers 1, 5, 7, 11, 13 en 28 gewijzigd, en waarbij tevens de duur van de concessies en machtigingen, verleend aan de Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Antwerpen bij toepassing van de wet van 22 februari 1961, wordt verlengd tot 31 december 1985.

Bij Koninklijk Besluit van 10 december 1985 (Belgisch Staatsblad van 8 januari 1986), dat in werking treedt op 1 januari 1986, wordt de duur van de concessies en machtigingen verleend aan de Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Antwerpen, bij toepassing van de wet van 22 februari 1961 opnieuw verlengd met twee jaren.

Bij Koninklijk Besluit van 24 december 1987 (Belgisch Staatsblad van 6 januari 1988), dat in werking treedt op 1 januari 1988, wordt de duur van de concessies en machtigingen verleend aan de Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Antwerpen, bij toepassing van de wet van 22 februari 1961 opnieuw verlengd met één jaar.

Bij Koninklijk Besluit van 8 maart 1988 (Belgisch Staatsblad van 1 april 1988) dat in werking treedt op 1 maart 1988 worden de nieuwe statuten van de Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Antwerpen, van kracht. Ingevolge art. 5 wordt de maatschappij opgericht voor onbepaalde duur.

**VERSLAG
VAN HET COLLEGE
VAN COMMISSARISSEN
AAN DE
ALGEMENE VERGADERING
VAN 26 MEI 1989**

Mijne Heren,

Overeenkomstig de statutaire bepalingen, hebben wij de eer U verslag uit te brengen over de door ons uitgevoerde controle op de verplichtingen van de Maatschappij en het nazien van de jaarrekeningen per 31 december 1988, door de Raad van Bestuur thans aan U voorgelegd.

Wij hebben diverse controles verricht op de wijze waarop de Maatschappij in de loop van 1988 aan haar verplichtingen voldaan heeft en deze in haar boeken opneemt. Wij hebben hierbij geen onregelmatigheden aangetroffen. De inventaris werd bij steekproeven gecontroleerd.

Wat de semestriële rekeningen en inzonderheid de jaarrekening per 31 december 1988 betreft, kunnen wij stellen dat deze zijn opgesteld overeenkomstig de aan de Maatschappij opgelegde verplichtingen en de overeengekomen methode van registratie bij de Maatschappijen voor Intercommunaal Vervoer.

Het College stelt meer in het bijzonder vast dat de rekeningen werden opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van de nieuwe statuten van de Maatschappij (8 maart 1988) en de wijzigingen die hieruit voortvloeien met betrekking tot de registratie van de activa.

Evenwel dient er op gewezen dat de staatstussenkomst voor de bouw van de centrale werkplaats te Hoboken, na afsluiting van deze rekening, 397.613.296 fr. bedraagt.

Mits deze opmerking kunnen wij dan ook aanbevelen de jaarrekening, U thans door de Raad van Bestuur voorgelegd, goed te keuren.

Wij danken de Directie en de Dienst Boekhouding voor de openheid waarmee zij medewerkten bij de uitvoering van onze taak.

Antwerpen, 28 april 1989

Het College van Commissarissen,

L. VAN BEIRENDONCK

C. PUTSEYS

G. FREDERIX

INHOUDSTAFEL

Blz.	
5	Samenstelling van de Raad van Bestuur, het Directiecomité en het College van Commissarissen op 31 december 1988
7	Hoofdstuk 1 – Raad van Bestuur - Directiecomité - College van Commissarissen - Bedrijfsrevisor
9	Hoofdstuk 2 – Algemene beschouwingen
10	Hoofdstuk 3 – Personeel
17	Hoofdstuk 4 – Vaste goederen
22	Hoofdstuk 5 – Premetro
33	Hoofdstuk 6 – Rollend Materieel
36	Hoofdstuk 7 – Uitbating
48	Hoofdstuk 8 – Ongevallen - Dienstonderbrekingen
52	Hoofdstuk 9 – Uitslagen van de exploitatierekening
55	Hoofdstuk 10 – Jaarrekening per 31 december 1988
56	1. Balans
58	2. Resultatenrekening
60	3. Toelichting
67	Verslag van het College van Commissarissen aan de Algemene Vergadering van de aandeelhouders van 26 mei 1989.